

Ex lib. J. ~~Guerrero~~ ~~phr~~

1630

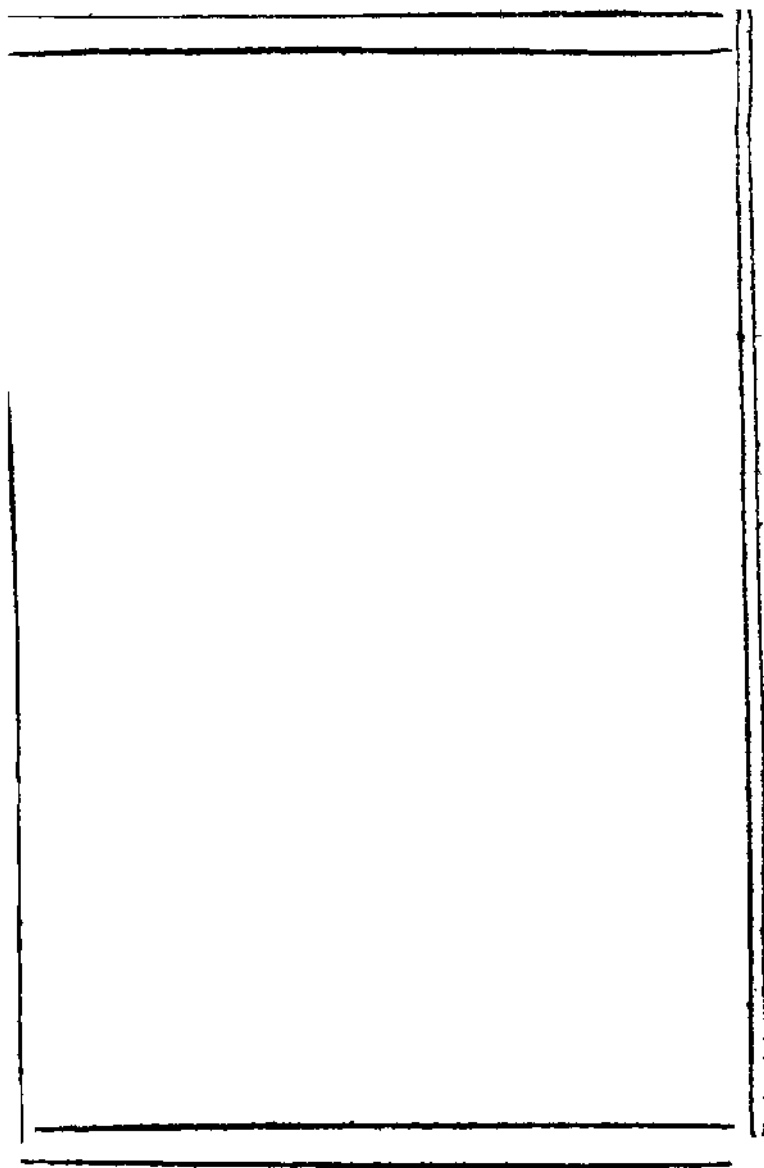
7

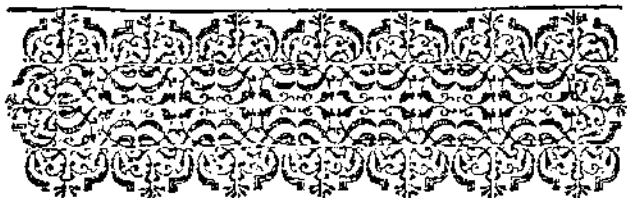
CONCILIVM PROVINCIALE THOLOSANVM,

QVOD ILLVSTRISSIMVS ET
REVERENDISS. FRANCISCVS DE IOYOSA
S.R.E. tituli Sanctissimæ Trinitatis in monte Pincio Presbyter
Cardinalis habuit, Anno Domini 1590.

THOLOSÆ,
Excudebat Iacobus Colomerius Typographus.
M. D. XCIII.

FRANCISCVS

DE IOYOSA S. R. E.
tituli Sanctissimæ Trinitatis in monte
Pincio Presbyter Cardinalis , Archiepi-
scopus Tholosanus , Prouinciæ nostræ
fidelibus , Salutem in Domino.

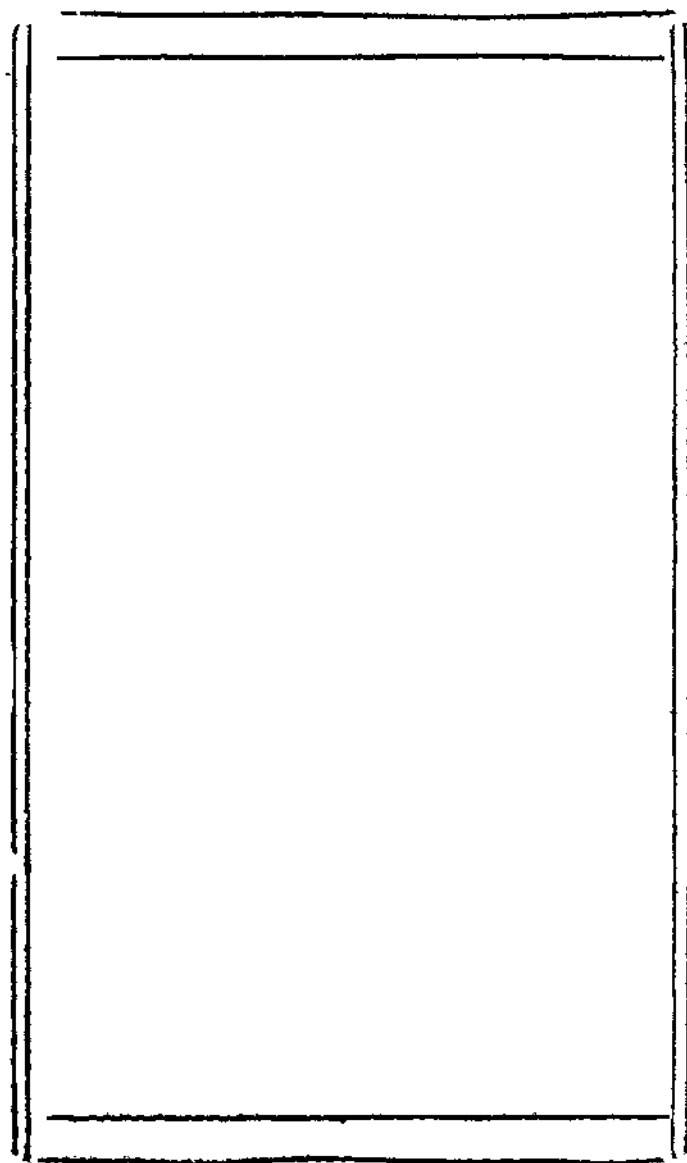
QUO tempore grauissimum hoc
Archiepiscopalis curæ onus, Di-
uino ita disponente consilio, hu-
merus meus fuit impositum, in
ipso aditu non leui sanè multa-
rum difficultatum cogitatione sum perculsus. Ve-
rùm quæ me, licet indignum, ad illud vocauerat
Diuina clementia, eadem me semper et consolata
est, et ad colligendos animos confirmauit. Et pro-
fectò non poteram aut gratiori aut commodiori
loco talentum mihi creditum exercere, aut ube-

riorem ex alia quacunque quàm ex hac una
Prouincia messum expectare, in qua omnes omnis
generis homines in unum Summi Dei cultum vi-
debantur mutuò cōspirasse. Hic Senatus ille mihi oc-
currebat integerrimus, Ecclesie propugnator certissi-
mus, hæreticorum vindex punitorq; acerrimus, eoq;
nomine & Diuina benedictione & secundarum
rerum fælicitate Curias omnes alias faciliè supe-
rans, tandiuq; superaturus quandiu proprijs rebus
omnibus religionem, ut speramus, anteponet. Hic
Populus auitæ fidei obseruantissimus, & obe-
dientia clarissimus. Hic ea doctissimis pyssi-
mîsq; uirû referta Academia, ex qua tot do-
ctrina & integritate celebres uiri sperari pote-
rant, qui in hac excolenda uinea promptissimi
utilesq; mihi cooperatores esse possent. Hic Cle-
rus ille denique, cum quo instaurandi mihi in
hac Prouincia spiritualis edificij, fundamenta
locare foret facillimum. Et in eo Canonici opti-
mi, & optimi Rectores, qui in hanc nostræ sol-
licitudinis partem libentissimè uenirent. Quibus
omnibus ita commouebar, ut nihil mihi prius ui-
deretur, quàm eam uidere regionem ad quam me
& nature propensio & officij ratio aduocabat

ad quam profectò nulla mora interposita conuo-
lassẽm, nisi eo in loco fuissẽm, in quo ille est, cui
obsequi, Christianorum omnium, præcipuè verò
Episcoporum, & maximè Cardinalium primum
est debitum; nisiq; eo tempore fons ille malorum
erupisset, ex quo tanta in vniuersam Galliam
clades deriuata, in omnes eius Prouincias postea
promanauit. Huic obsistere cùm mei muneris esse
ducerem, omnes industriae nervos contendere æ-
quum videbatur, vt aliquod saltem tantis ma-
lis temperamentum inuenirem. Sed vicit mali
violentia, humanòque consilio cecrari se negauit,
& quam peccata nostra concitauerant, solis pre-
cibus vitæq; mutatione Diuina indignatio voluit
placari. Sicque cùm vniuersæ Gallie non possẽm,
huic Prouinciæ subuenire conatus sum, ad quam
non prius accessi quàm omnia tentauerim conci-
liandi nobis Diuini numinis remedia, ex quibus
tandem hoc vnum mihi visum est & ad salu-
tem vtilius, & ad imminentes calamitates para-
tius, quam nobis Deus reliquit Ecclesiam, eam
tanquam matrem agnoscere, ei coniungi, ei per
omnia obsequi, vt omnes omnium, qui in ea
sunt, fidelium preces participātes, Diuinæ misericor-

diæ gratiam facilius consequeremur. Acque ita sacrosanctis eiusdem legibus moniti, Tridentinũ Concilium recepimus, ab huius executione Decreti obedientiam testantes quo Concilia Prouincialia celebrari iubet. Quorum en vobis primum (filij dilectissimi) quod vobis offerimus, ex quo & bene viuendi, & ritè Deo inseruiendi rationem haurire poteritis. Hic neglectæ religioni, corruptis moribus, sæuientique in nos ob tot tantæque peccata Diuinæ iræ remedium inuenietis. Hoc igitur accipite, excipite, legite, perlegite, & si quæ vos Diuinarum rerum cura tangit, sequi, exequi curatote. Hoc sanctissimi religiosissimique totius Prouinciæ Episcopi nobiscum unà iusserunt. Hoc celeberrimi prudentissimique ex vestris Theologiæ Iurisque Canonici Doctores suaserunt. Hoc denique grauissima, sanctissimæque Apostolicæ sedis auctoritas comprobauit. Vos verò, sacri Ecclesiæ ministri, per viscera misericordiæ Domini nostri **IESU CHRISTI** hortor & obtestor, ut ad has constitutiones amplectendas reliquos omnes exemplo vestro inuitetis, his pareatis, has seruetis, has nocte, dièque meditemini. Hæ in vestram potissimum & gratiam & honorem sunt

comparatæ. Quò enim seuerius, continentius, sanctius vitam instituetis, eò maior Religioni honos tribuetur, sacrarum rerum procuratio purior, sacrificia, officiaq; maiori cum reuerentia fient, faciliusque Deus placabitur, maiori venerationi quàm antea vester ordo habebitur: impietas, fauor in Hæreticos, Simonia, Confidentia, Religionis contemptus, frequentiora apud nostros homines vitia, euanescent. Vos verò quibus religionis tuendæ cura data est, quod vobis demandatum est, munere quàm fieri potest optimè perfuncti, laboris & diligentie fructus uberes diuturnosque percipietis, tandemq; feliciter salutis viam ingressi, ad eam quam toto hoc opere solam nobis proposuimus cui sempiterni metam feliciter, Deo dante, peruenietis.

CONCILII
PROVINCIALIS
THOLOSANI PARS
PRIMA. QUÆ EST DE
PERSONIS.

NOS FRANCISCUS DE
IOTOSA S. R. E. TITVLI SANCTISS.
Trinitatis in Monte Vincio Presb. Cardinalis, Dei & sanctæ
sedis Apostolica gratia Archiepiscopus Tholosanus, de Con-
cilio & assensu Reuerendiss. D. D. Cœpiscoporum nostrorum
in Provinciali Synodo Tholosana hæc statuimus & sancimus.

DE FIDEI PROFESSIONE.

IN primis, & diuinis Eccle-
siæ legibus, & sacrosanctis
Conciliorum decretis, qua
debet, veneratione parêtes,
ea omnia & singula, quæ
à sancta Tridentina Synodo definita, & sta-
tuta sunt, palam recipimus; veram obedi-
entiam summo Romano Pont. sponde-

mus, & profitemur: simulque hærefes ones, ab eadē Synodo damnatas, publicè detestamur, & anathematizamus.

2 E T quoniam ea est Catholicæ fidei dignitas, & præstantia, vt hac vel minimùm titubante, reliqua omnia eodem motu, labefactata necessariò cōcidant: hoc vnum futuræ deliberationis, actionumque nostrarum firmissimum fundamentum iaciendum ducimus, Cōciliique huius nostri primordia ab hac fidei professione sumimus, quæ à fel. mem. Pio quarto, sanctissimè præscripta est, his verbis.

Ego. N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sæcta Romana Ecclesia utitur. videlicet, Credo in vnū Deum, Patrem Omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium,; & in vnum Dominum Iesum Christum, Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verū de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt, qui propter nos homines, & propter nostram salutem def-

cendit de celis, & incarnatus est de Spiritu sancto,
ex Maria virgine: & homo factus est. crucifixus
etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & se-
pultus est: & resurrexit tertia die secundum Scri-
pturas, & ascendit in celum, sedet ad dexteram
Patris: Et iterum venturus est cum gloria iudi-
care vivos & mortuos: cuius regni non erit finis. Et
in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantē,
qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre, &
Filio simul adoratur, & cōglorificatur, qui locutus
est per Prophetas: & unam sanctam Catho-
licam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unū
baptisma in remissionem peccatorum: & expecto
resurrectionem mortuorum: & vitam venturi
seculi, Amen. Apostolicas & Ecclesiasticas tra-
ditiones, reliquasque eiusdem Ecclesie obseruatio-
nes & constitutiones firmissimè admitto, & am-
plector. Item sacram Scripturam iuxta eū sensum,
quē tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est
iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarū
Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi
iuxta unanīmē consensum patrum accipiam,
& interpretabor. Profiteor quoque septem esse verē,
& propriē sacramenta nouae legis à Iesu Christo

Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria: scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vñctionem, Ordinem, & Matrimonium, illâque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Cōfirmationem & Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ Catholice ritus, in supradictorum omnium sacramentorum solenni administratione recipio, & admitto. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio: Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propiciatorium sacrificiū, pro viuis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramēto esse, verè, realiter, & substantialiter corpus & sanguinem, unà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fieriq; conuersionē totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ vini, in sanguinem, quam conuersionem Catholica Ecclesia Transubstantiationē appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentū sumi, Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi

detentas fidelium suffragiis iuuari: Similiter & Sanctos unà cum Christo regnantes, venerandos atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissimè assero imagines Christi, ac Deiparae semper Virginis, necnon aliorum sanctorum habendas & retinendas esse: atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam: indulgentiarum etiā potestatem, à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo: Sanctam, Catholicā & Apostolicam Romanā Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistrā agnosco, Romanoq; Pontifici, beati Petri, Apostolorum principis, successori, ac Iesu Christi Vicario verā obedientiam spondeo, ac iuro: Cetera itē omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitāter recipio atque profiteor, simulq; contraria omnia, atque haereses quasunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas & anathematizatas ego pariter dāno, reiicio, & anathematizo; Hanc verā Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in praesenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem

integram & inuiolatam, usque ad extremū vite spiritum, constantissimè (Deo adiuuante) retinere & cōfiteri, atque à meis subditis, vel illis, quorū cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & predicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem. N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

3 Quæcunq; posthac tertio quoque anno prouincialia cogentur Cōcilia, sic esse inchoanda statuimus, vt quicumque illis intererūt hanc vna oris mentisq; confessione fidem, castè, inuiolatèque profiteantur.

4 QVICVNQVE deinceps, aut ad Archepiscopatum Tholosanum, aut ad Tholosanæ prouinciæ Episcopatus assumuntur, in ipsa sua cōsecratione, & cooptatione hanc eandem fidē iurati præstabūt. Qui beneficia obtinent, quique obtenturi sunt, Abbates, cœnobiorū Præfecti, Academiarū doctores, Magistri, Regentes, ijque qui scientiā aliquā, artēque publicè, in Academiis, Gymnasiis, Monasteriis aut in præsentia docēt, aut posthac edocturi sunt, quique gradum aliquem in quauis facultate consequentur, & ij demū

qui vel ad conciones, vel sacros ordines admittetur, coram Notario & duobus testibus in manibus Episcopi, vel eius Vicarij hac eadem fidei professione palam solennitèrque obstringent; quæ posthac in tabulas publicas ab eodem Notario digesta, libro in Episcopali Archiuo asseruando diligenter describetur.

DE EPISCOPIS.

I VOS in custodia sanctuarij excubare iussit, speculatorésque domus suæ præfecit Dominus, eos aut incuria desidere, aut inertia dormire vt turpissimû, ita perniciosissimum est. In id igitur Episcopi, qua maxima poterût diligentia incûbant, vt creditos sibi populos conseruent, errantes in viam reducât, perditos requirere, & recuperare possint.

2 SED & alios etiam probatos, spectatæque fidei viros adhibeant, qui quæ in quoque emendanda compererint, ad se quàm fideliter deferant, iisque statim Episcopi mitteri conentur.

3 HORTAMVR, vt Parochos suæ ciuitatis semel saltē in anno, idque per sacra quatuor tēpora ad se conuocent, nauatæ in custodiendis ouibus sibi commissis operæ rationē ab ijsdem reposcant, & illos officij, munerisque sui, breui habita conciuncula, commonefaciant.

4 NEC vnquam sacras & Episcopales actiones exerceant, quin prius perficiendi ministerij dignitatem, vim, rationemque populo graui aliqua concione explicarint, quò altius fidelium animis defixo rerum sacrarū cultu, eos ad ea, quæ fidei, & religionis sunt, magis ac magis accendant, & inflamment.

5 Officiarios, maximè verò Officiales, & Promotores, & morū probitate, & eruditione, quoad fieri poterit, conspicuos habeant, hoc vnum saltem inspicientes, vt tales sint, qui doctrinæ defectum, si quis sit, vitæ integritate possint compensare.

6 MISSAM quàm poterunt frequētissimè, Dominicis verò festisq; diebus, semper celebrent: Quoque magis populum exemplo profuturo adiuuent, non in priuatis ædibus,

aut extra Ecclesiam, sed in oratoriis diuino tantum cultui dedicatis Missam celebrent.

7 ORATIONIBVS, & meditationibus singulo quoque die, certis, statisque horis incumbant, quibus in coelestium rerum contemplatione versantes, diuinam sibi, suisque gregibus gratiam summa & veneratione & contritione deprecabuntur.

8 QVOD reliquum erit temporis, id omne vel sacrae librorum lectioni, aut doctis, & piis hominum colloquiis tribuant: hoc vnum summa cura providentes, ne nimia Laïcorum hominum familiaritate, frequentioribusque eorundem conuiujs, retinendam ministerij dignitatem imminuant.

9 FACILES adeuntibus se præbeant: liberas de iniuriis querimonias, tum omnium, tum maximè infimorum admittant, eumque modum in audiendis, alloquendis, adiuuandisque omnibus adhibeant, ut homines non eorum magis humanitatem diligere, quam grauitatem venerari possint.

10 PAUPERVM, egenorumque hominum inopiam, non parca facultatum suarum

propriarum distributione, ea charitate subleuent, vt præter eas, quas per Eleemosynarium impertiendas curabunt, ipsi etiam propriis manibus eleemosynas largiantur.

11 **Q V O D** si, vt ferè fit, aliquos contigerit graviter laborare, atq; eos maximè, quos vitæ sanctitas, morum integritas, doctrinæque præstantia commendet; Episcopos in Domino obtestamur, vt humanæ fortis memores, eos adcant, inuisant, consolentur, sanctamq; illis benedictionem paterna charitate impertiantur.

12 **COEPISCOPOS** verò, quod Deus auertat, bellorum, famis, pestilentiae, aliarumque difficultatum calamitatibus, aut publicè aut priuatim oppressos, reliqui Provinciae nostræ Episcopi, & priuatis orationibus, & publicis supplicationibus adiuuare, & demum profusa, quoad fieri poterit, eleemosynarum largitione, aut ijs aut etiam populo eroganda, quanta poterunt celeritate subleuare conabuntur.

13 **N I** tribus post obtentam prouisionem mensibus consecrationis munus Episcopi

susceperint, fructus, quos suos facere Conciliorum decreta non sinunt, aut Seminariis conseruandis, aut pauperibus alendis, aut denique Ecclesiis extruendis adiudicandos esse decernimus. Consecratos verò obnixè precamur, vt quàm citissimè poterunt, Ecclesiam suam inuisant.

14 IN Cathedralibus suis Ecclesiis, & sacramentorum administrationem, & benedictiones fontium, & denique sponsum benedictiones aliàsque ceremonias, ad sanctos sanctæ Romanæ Ecclesiæ ritus, vsúmque Episcopi accommodari curent, nec alias inferiores Ecclesias, earúmque Rectores à Cathedralium obseruatione discedere patiantur.

15 QVOTIES, aut per ciuitates suas incedent, aut etiam per diœcesim iter facient, toties populo sanctissimæ Crucis signo benedicent.

16 VESTES non ad luxum, sed ad decorem Episcopus adhibere debet, quem non magnifico ornatu, sed vitæ sanctimonia quæsita decet authoritas. Erit igitur annulo Episcopali contentus, sed & illum semper

gestabit , quò sponſæ, hoc est , Ecclesiæ suæ perpetuò meminisse possit ; sumptuosiores vestium apparatus fugiet; eas verò, quas dignitati conuenire maximè nouerit, adhibebit.

17 **NIGRO** Episcopi vtentur colore, & sexta quaque feria, & in vigiliis, & in Aduentu & Quadragesima; nisi fortè dies illi inciderint, quos non luctu , sed lætitia celebrandos Ecclesia iubet; quibus & aliis omnibus violacei coloris vestimenta , in propria saltem Ecclesia, gestabunt : Tonsura demum in capite grandiori conspici incedent.

18 **PICTURAS** omnes , quæ prophatum aliquid redoleant, ab Episcoporum domibus remouemus. Eos verò in atriis ordine pingi omnes æquum esset Episcopos , qui præcesserunt, aut eos saltem, qui sancta muneris Episcopalis administratione, aut bonis moribus, aut denique doctrinæ raritate claruerunt.

19 **NEC** sanè minor in victu adhibenda est cautio, cùm omnibus, tum ijs præcipuè, qui aliis exemplo prælucere, & ad omnia eodem informare debent. Inanes igitur illas, &

ad ostentationem potiùs, quàm ad vitæ necessitatem inuectas ciborum varietates Episcopi à suis mensis remouendas curabunt, ea frugalitate omnia dispensantes, vt nec nimia parcitas auaritiæ, nec sumptus profusior ambitionis suspensionem ingenerare possit.

20 **LECTIO** mensæ nunquam deerit; Nec tamen quæuis admittenda, sed ea solùm, quæ vel ex sacris scripturæ hausta fontibus, vel ex sanctorum patrum libris deprompta, vel ab ijs demum authoribus mutuata, qui piorum Antistitum memoriam non fictis monumentis illustrarunt, saluberrimum animæ pabulum præbere possit. Cui tamen sanctum illud Concilij Tridentini decretum, quo Sess. 25. cap. 1. Episcoporum vita informatur, & verò solennis illa ab omnibus Episcopis in sua consecratione iurata formula interdum poterit admisceri.

21 **PARASITOS**, sycophātas, histriones, cernuatores, susurrone, eosque omnes, qui vel verborū obscœnitate, vel maledictis in aliorum famam coniectis, scandalo pijs hominibus esse solent, à mensis, imò à domi-

bus Episcopi seriò arcendos, profligandóſque, curabunt.

22 P I V M aliquem, sanctum, incorruptúmque; virum, quoad eius fieri poterit, & in Theologiæ sacris mysteriis non mediocriter versatum à confessionibus habebunt, cuius ope, & consilio, grauiora quæcunque incident negotia, pertractabunt.

23. N O N mediocriter ij peccant Episcopi, qui dum suæ se res præclarè habeant, ministrorum, familiariumque salutem perire patiuntur; Cauebunt igitur, ne officij rationem Deo persoluentes, eorum peccata præstare teneantur. Quod ne accidat, pro salute familiæ perpetuò vigilabunt, in suorum religionem, fidemque inquirent, eosque omnes, bis saltem in anno, aduentâte nimirum Quadragesima, Aduentúsque initio diligenti examine visitabunt.

24 N V L L V M, qui prauitatis hæreticæ, aut alterius cuiuslibet certi criminis labe notatus sit, domi patientur viuere, eosque; solum domesticos deligent, quos non modò ab errato, sed etiam ab errati suspicione remotif-

simos esse noverint.

25 **FREQVENTEM** omnibus confessionem, frequentem communionem iniungent: festisq; saltem solennioribus, iisdem ipsi sacrosanctum Eucharistiæ sacramentum propria manu ministrabunt.

26 **QVO** verò paratiores illos, promptioresque ad hæc omnia reddere possint, spectatæ fidei, probatæq; virtutis virum custodem, ducemque familiæ apponent: huic vni domesticorum fidem, religionemque transmittent. Is vero sacerdos sit, diuinarumque rerum non ignarus, & qui familiares pijs hortationibus adiuuare, & ad omne officij munus debite informare possit.

27 **CONFESSARIOS** etiam viros graues suis adscribant, quò mutuis plurimum auxilijs optatum facilius domesticorum salutis finem consequi possint.

28 **PROVIDEANT**, ne qui Ecclesiæ sumptibus sibi aluntur domestici, improbis & flagitiosis hominibus consuescant, aut in inuidiosis, ignominiâque notatis locis obversentur, ne conceptam à laïcis Episcopalis fa-

mulitij famam damnosa aliqua suspicione violent.

29 **MISSÆ** sacrificio cuncta Episcoporum familia quotidie intererit; quod reliquum erit temporis non otio, aut desidiae, sed iusto, debitoque obsequio, liberalibusque exercitationibus traducet.

30 **A V R V M**, argentumque à vestibus, qui Episcopis inseruiunt, excludent: serico promiscue non vtentur, colorumque varietatem fugient, nigro solum, fuscoue contenti. Vestimenta ad elegantiam ostentationemque non incident: Omnibus denique in rebus tales se præbebunt, vt omnibus exemplo, & admirationi esse possint.

DE CAPITVLIS ET CANONICIS. CAP. 2.

CANONICOS, quos ferioribus in rebus aduocare, & in consilium adhibere solent Episcopi, non vitæ solum integritate, & eruditione valere, verum etiam ætate, iudicii maturitatem præ se ferre æquum est, tum ne

ætatis tyrocinio fortè labantur, tum vt officij dignitatem probabili opinione apud vulgus sustineant. Et Ecclesiæ igitur maiestati, & amplitudini consulentes, nullum deinceps in numerum, albúmque Canonico-
rum in Cathedralibus nostris Ecclesiis adscribi volumus, qui Subdiaconatus ordinem adeptus non sit, aut saltem in ea ætate constitutus, quæ intra annum Subdiaconatu donari possit: ea tamen lege vt quàm primùm vigesimum quintũ ætatis annum attigerit, Presbiteratu initietur.

2 O R D I N I S quoque ea seruanda venit ratio, vt post eos, qui in aliqua sunt dignitate constituti, primi Canonici sacerdotes sedcant, secundùm hos Diaconi, postremi Subdiaconi subsequantur. Qui verò sacris initiati nullo modo sunt, tam qui Canonica-
tum ante Concilij promulgationem obtentum possident, quàm qui post hac intra annum initiandi obtenturi sunt, stallum superiorem in choro non ascendant.

3 P A R est etiam, vt probè vnusquisque suo munere fungatur, quò mutua omnium con-

spiratione, laudandi illi ceremoniarum, officij; ritus debita dispositione seruētur. Præcipimus itaque ijs quibus in Ecclesiis, aut Cathedralibus, aut Collegiatis hæc cura trāsmissa fuit, vt quos Matutinarum lectionibus, Euangelij, Epistolisq; decantandis destitutos agnouerint, eos ita edocere studeant, vt accurata vel minimi cuiusq; puncti, accentusque obseruatione, iustam cantus, lectionisque maiestatem retineant, & conseruent. Hoc si dedignati fuerint, Episcopi, Capituli-que iudicio, aut fructibus, aut officij possessione deiciantur. Quæ omnia sub iisdem etiā poenis in iis, quæ sui erunt muneris, reliquas omnes Dignitates sollicitè obseruare statuimus, & iubemus.

4 QVI in Cathedralibus aut Collegiatis Ecclesiis Theologi Canonici sunt instituti, ijs bis, aut semel in hebdomada prælectiones, Dominicis, verò festisq; diebus conciones publicè habeant. Iis porro lectionibus, concionibusque frequentes Cathedralis & Collegiatæ Ecclesiæ Dignitates, & Canonici lectionibus, saltem omnes earundē Ecclesia-

rum, imo totius ciuitatis Clerici aderunt.

5 QV I optimæ indolis iuniores Canonici non vulgarem futuræ eruditionis expectationem concitarint, perfecta prima residētia, in Academiis, exterisq; vniuersitatibus, perficiendorum studiorum causa, per quinquennium ad summum poterunt detineri. Hi verò téporis fideliter exacti, studiorumq; progressus, Capitulum singulo quoq; anno admonebunt. Cuius rei statim à Capitulo Episcopus certior fiet.

6 P A C E M inter se Canonici agitent, placidè tranquillèque inuicem agant. Quòd si, quæ humana fragilitas est, imprudentibus lites oboriantur, eas illicò inter se amicè componere, sedaréque contendant.

7 I N Comitiiis, Sodalitiis & Capitulo, de iis primùm, quæ ad diuinum cultum spectabunt, tum de iusta morum reformatione, delictorumq; debita animauersione, demùm de priuatis rebus téporalibúsq; negotiis agant.

8 S T A T V T O R V M omnium Episcopis suis Capitula infra tres mēses copiam sine fraude faciant. Quæque ex illis cōmuni

iure, sacrisq; Canonum decretis non retragari conspexerint, castissimè Episcopi obseruanda curabunt

9 QVÆCVNQVE in hac nostra Prouincia immunitatem aliquam prætexunt, nec vllis Episcoporum, sed solis Apostolicæ sedis legibus se subiaccere profitètur Capitula, Conciliorum Prouincialium sanctionibus, decretisque vel ipsa fede Apostolica iubente, obstricta se esse norint. Ab ijs igitur ne latum quidem vnguem quauis ratione discedant, sed ea diligenter seruent, & sedulò exequantur. Quæ secus faxint, quocunque iuris remedio cogantur, seuerissimèq; puniantur.

10 QVOD Tridentina Synodo cautum est, vt quælibet Cathedralis Ecclesia Pœnitentiarium habeat, id pro virili Episcopi perficiendum curabunt. Itaque Præbendam primò vacaturam huic muneri vniant, & applicant, & virum probum, atque idoneum in iure Canonico, aut sacra Theologia doctorem vel Licentiatum, aut aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur, ad id officium rectè exercendum deligant.

DE PAROCHIS.

CAP. 3.

I V A M anxie sollicitéque cōmissæ sibi animarum saluti inuigilare Parochi debeant, is facile intelliget, qui ijs de populi peccatis rationem reddendam esse nouerit. Id ne accadat, super gregis custodia perpetuò stent, sacris hortationibus concionibúsque diebus Dominicis, & alijs à Sacra Tridentina Synodo præscriptis festiuitatibus habendis, populum de salute cōmone faciant, ad crebram confessionem communionémque incitét, & verò ad eam in Natiuitatis Domini, Pentecostes, aliorúmque festorum solennitatibus accedere hortentur, ægrotos frequenter etiam non vocati adeant, suscipiendorú Sacramentorum necessitatem explicent, & quàm maximè poterunt, eorundē conscientiaē consulant, tum denique reliqua omnia Parochorum munera fideliter exequantur.

2 V T autem fidelius officio suo fungi queant, Latinum, Gallicúmque Romanæ fidei

Catechismus perpetuò habeât, quæq; in eo de Apostolorum Symbolo, Decalogo, Sacramentis, aliisque rebus ad salutem necessarijs continentur, populo, quoties opus fuerit, explicant. Decreta demùm, & Prouincialis & Diocesanae nostrae Synodi frequenter legant, à quibus quaecunque ad suam populiq; vitam moderandam pertinent, excipere & agnoscere possint.

3 **NOVORVM** suae Parochiae inquilinorum mores, vitam, actiones, fidemq; diligentissimè obseruent, quàm frequentes in Sacramentis suscipiendis sint, inquirant, deque mulierum, quas secum habuerint, cognatione, matrimonio, honestate, aut impudicitia à proximè habitantibus, quàm fieri poterit accuratissimè, cognoscant.

4 **PRÆCIPVAM** verò pauperū, qui in sua Parochia sunt, nubiliūmq; puellarum, orphanorum, pupillorum, infirmorū, viduarum, senio demum confectorum rationem habeant, eosque omnes, aliosq; quos vel spiritali vel temporali misericordia nouerint indigere, consilio, ope & facultatibus adiu-

uare, reliquosque suo exemplo ad eos subleuandos incitare conentur.

5 E T quò largiùs, commodiùsque eisdem subueniri possit, de ijs omnibus ad Episcopum referant, qui cõmunis omnium pater, paternæ pietatis curam, charitatẽmque, qua poterit ratione, eis impertietur.

6 PAROCHVS, si quinque in sua Parochia sacerdotes habeat, ijs priuatas bis quaque hebdomada renouãdas disceptationes instituat: hæ vel de Catechismi Romani interpretatione, aut de casibus conscientiæ, aut denique de certis huius Concilij decretis erunt. Quòd si fortè in vicino Regularium Monasterio, diuinarum Ecclesiasticarumque rerum peritus aliquis lector doceat, eum sacerdotes consulere, eiùsque opera, studioque vti poterunt.

7 H I S honestis exercitationibus priuatìsq. disputationibus Clericos omnes Parochiæ suæ fines incolentes Parochi interesse horrentur. Sic fiet, vt instructiores, & ad quauis obeunda munia paratiores sacerdotes habere possint. Quòd si fortè mandato renuen-

tes Clericos cognouerint, Episcopum certiorum de ea re statim faciant, qui eos, quacumque poterit ratione & autoritate, ad id præstandum adigat.

8 QVOSCUNQUE Parochiali Ecclesiæ Rectores aut præficient, aut admittēt Episcopi, eos & debitam sanctæ sedis Apostolicæ, Episcopoque obedientiam, & præscriptam à sacra Tridentina Synodo residentiam, & iurium Ecclesiæ defensionem, & bonorum præsentium conseruationem, & ampliationem, & denique distractorum, alienatorumque recuperationem sanctè polliceri, imò etiam iusiurandum ad eius rei testimonium accommodare nulla mora interposita cogant.

9 NVLLVM deinceps ad animarum curam admittent Episcopi, qui non prius apertè testatus fuerit, se ab Episcopi imperio, & iurisdictione nequaquam exemptum, immunemque esse, fidemque suam Episcopi Diocesani mandatis per totum præfecturæ suæ tēpus obstinexerit, priuilegiisque omnibus, immunitatibus, exemptionibusque declina-

toriis palam renuntiavit.

10 **QVIBVS** aut Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesiis adiuncta est cura animarum, peculiarisque Parochia, provideat Episcopus, ut qui ad huius administrationem deligetur, necessariis vitæ subsidiis, honestisque stipendiis à Capitulo, vel aliis, quorum interest, augeatur.

11 **VB I** populus ita numerosus fuerit, ut Parochus sufficere non possit ad curam exercendam, & Sacramenta administranda, cogat eum Episcopus ad adiungendum sibi tot coadiutores, quot fuerint necessarii, ad Tridentini Concilij præscriptum.

12 **NVLLI** Parochorum absenti Ecclesiae suae moderandae, Sacramentisque ministrandis, Vicarium alioquin idoneum & ab Episcopo probatum præficere liceat, quin prius non residendi, regendiue veniam ab Episcopis, aut eorum Vicariis per literas impetrarint; Quam tamen licentiam Episcopi ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa non concedant. Qui secus faxint, fructuum qui per id temporis percipientur, privatione, pœ-

nisque aliis ab Episcopo indicendis puniatur.

13 PAROCHOS æquum est ab aliis Sacerdotibus, quibus nulla incumbit animarum cura dignosci. Quoties igitur processionibus, publicisque aliis actibus intererunt, sacræque actiones exercent, superpelliceo, caputioque, quod proprium illorum insigne est, conspici incedant.

14 SED & Sacerdotes, alique quicumque Parochiæ inseruiunt, & in ea domicilium habent, sacris Ecclesiæ officiis cum decenti ornatu, & quadrato birreto, superpelliceisque, intersint, Matutinis, horisque, alijs Parocho adsint, Ecclesiæ prout aliter amissuri, imò, si contumaces fuerint, etiã excommunicandi.

15 QVOD si in quavis alia re, in iusta Sacramentorum administratione potissimum, Parochos vigilantissimos esse oportet. Quæcunque itaque de iis, locis propriis, postea dicetur, ea omnia sine excusatione præstare, & perficere iidem studebunt.

16 HIS porrò legibus constitutionibusque omnibus, Parochi omnes & singuli teneantur quicumque tandem illi sint, etiam exempti, qui

cessante exemptione interesse deberent, ratione Parochialium Ecclesiarum etiam unitarum, iidemq; Diœcesanæ Synodo interesse, quæque in ea statuta, & sancita erunt, concernentia curam animarum & Sacramentorum administrationem, diligenter obseruare compellantur.

DE PRESBYTERIS ET CLERICIS. CAP. 4.

I V M ea sit Sacerdotalis Ordinis dignitas, vt alijs videatur dignitatibus præluere, summa ope Sacerdotes niti debent, vt efficiam omnium animis tanti muneris dignitatem exempli raritate sustineant, illudque perpetuò reputent se non sibi solos viuere, sed præclaræ vitæ documēta hominibus alijs debere.

Sacerdotes itaque omnes, quocunque honore insigniti, aut quacunque in dignitate constituti tādē sint, Dominicis festisque diebus, nisi iusto aliquo præpedimento auocati fuerint, Missæ sacrificium celebrent.

2 QVICVNQ; aut curatū, aut quod-

uis aliud Ecclesiasticū beneficium obtinens, nullis legitimis impedimentis distractus, diuinum officium nō dixerit, eius fructus non capiat, perceptōsq; aut Ecclesiæ extructionibus, aut pauperum eleemosinis impendat. Quod si canonicè monitus idem steterit, segniorisq; propositi plus æquo tenacior fuerit, beneficij possessione moueatur. Quicumque porrò maioribus ordinibus initiati, licet beneficio careant, officij diuini recitationē prætermiserint, præter eam, qua miserè animam suam obligant, fraudem, seueris Episcoporum animaduersionibus veniunt coërcendi. Sed vt maior Christianorum sit inter se consensus, horæ Canonicae tum priuatim, tum publicè ex Breuiarij Romani præscripto recitentur.

3 QVO verò maiori Ordini authoritas cōcilietur, honesto, decentique habitu incedāt, quæq; super hac re à Sanctiss. Domino nostro Sixto Quinto, bulla huic Concilio inferenda sancita sunt, debitè obseruent.

4 VESTEM talarem vtramque, si fieri possit, adhibeant: sin minus, exteriorem sal-

tem, alteram verò ad suræ imum demissam: hoc autem discriminis intererit, vt qui interiori talari vtentur, pallium ad talos vsque extensum gestare poterunt: sola aliis toga, eaque sumptis admotisque brachio manicis, nisi forte domi & priuatim, concedetur.

5 **T O N S V R A** sit conspicua, non ea quidem in omnibus Clericis vna, sed maior sacerdotalis, digitis tribus vndiquaq; à vertice pateat, duobus Diaconalis, semidigito subdiaconalis angustior, minorum ordinum omniū minima, & digito vndiq; sit diducta.

6 **N V S Q V A M** aut in Ecclesia, aut per urbem absque quadrato birreto Clerici conspiciantur, nisi aut duriori frigore, aut feruentiori æstu, aut nimbofo, pluuiosoque aëre, aut demum alia cœli inclementioris iniuria impediuntur.

7 **E T** quoniam Sacerdotum vitia, vt apparere maximè, & primo conspectu occurrere, maiori denique dedecori haberi, imò & quæ in aliis leuia, in illis grauissima censerī consueuerunt, ijs tripudia, ludos publicos, aliâq; omnia, quibus reliquos homines damnofo

aliquo scandalo offendere possent, omninò interdiciamus, & prohibemus.

8 CLERICI, qui vel sacris initiati, vel beneficio erunt præditi, in foro corâ seculari iudice nunquam causas publicè agant, aut Aduocati, procuratorisque personam sustineant, nisi fortè prouocati, in ius rapiantur, aut Ecclesiæ suæ, aut parentum, aut miserabilium personarum interfit: neque id etiam nisi priùs Episcopi scripto impetrata & concessa venia. De iure tamen rogati priuatim responsitare, litisque instruendæ cōsulta, non expressa mercede, dare poterunt..

9 QVOD si Clerici inter se iudicio contendere, extrema (neque enim id aliter fieri debet) necessitate cogantur, nequaquam iudicem secularem, sed solum Ecclesiasticum, & verò ipsum Episcopum adeant, vt priuatim, non in prophanorum oculis, Ecclesiasticorum res componantur. Pœna secus facientes canonibus indicta, imò etiam seueriori ab Episcopo infligenda coërceantur.

10 NVLLI Laïcorum, etiâ Principum, nisi in iis, quæ Sacerdotalem deceant digni-

tatem, idque petita & ea quotannis renouanda ab Episcopo licentia, Clerici inseruiant, ne sacerdotij authoritatem humiliori, abiectionique ministerio dedecorent.

II TRIBVS post ordinationem mensibus Missam Sacerdotes celebrent, aut iustum impedimentum afferant. Ni faciant, in ius à Promotore trahantur, errati rationem redditori. Contumaciores excommunicatione puniantur.

DE CONCIONATORIBVS.

C A P. 5.

I VI docet, verborum suorum sic ipse exemplum, vt magis opere doceat, quàm sermone. Concionatores itaq, quasi in aperto spectaculo ante omnium oculos vitam aëcturi, neminē celaturi, mores ad profuturum exemplum instruant, doctrinam, concionesque ad Sacrosancti Concilij Tridentini præscripta, & ad ea etiam, quæ à nobis libello ad id accommodato præscribentur, quàm poterunt acuratissimè informant.

2 **EPISCOPI** proprium est docere. Id quoad eius facultas, negotiâque ferent frequentius præstare conabitur: Sin minus, probos saltem, eruditosque viros ad id muneris feligat, nullamque in sua Diocæsi sine ipsius expressa licentia concionari sinat, nisi id ei ex proprio munere, vt pote Parochiam obtinēti, competat; eamque in concedenda cautionem adhibeat, vt neminem nisi iam ætate maturum, Subdiaconatusque saltē ordinem consequutum admittat.

3 **QVOS** ab hæresi conuersos ad Ecclesiam rediisse cognouerint, eos non ita facile ad conciones admittant Episcopi, tum ne concepta iam tantæ prauitatis opinio multorum animas nocituro præiudicio offendere possit, tum quod nō ita strenuè in ijs quæ fidei Catholicæ sunt, versati, de tantis mysteriis ineptè sæpenuerò balbutire consueuerunt.

4 **EA** hora, qua Episcopus concionatur, nemini in ciuitate liceat concionari, & cuiusuis alterius concionis tempore Missæ nequaquam in ipsa Ecclesia celebrari debent.

5 **PERDIFFICILE** est Episcopis, iis præsertim qui latioribus diocæsi-
bus sunt constituti, omnes eorum Eccle-
sias perlustrare, & in iis concionem habere.
Eos tamen hortatur hæc Synodus, vt Apo-
stolorum exemplo populum sæpius per li-
teras inuisant, & consolentur, idque potissi-
mum iis temporibus, quibus anniuersaria re-
demptionis nostræ mysteria celebrantur. Hæ
frequenti populo perlegentur, quod is pater-
nam illam charitatē, propensumq; pastoris
erga se animum agnoscere possit.

6 **IN** maioribus ciuitatibus, primisq; pa-
ræciis, singulis Dominicis festisque, in aliis
verò, diebus solennibus haberi concio debet.
In oppidis, vicis, aliisque locis, si ita facultas
ferat, quaque Dominica, aut saltem vno-
quoque mēse semel. Quod si ea sit conciona-
torum penuria, vt id per se, vel per alios præ-
stare Parochi non possint, homilias certè
lingua vernacula cōscriptas, & ab Ordinario
approbatas, aut traditū à Tridentina Synodo
Catechismum perlegant, & interpretentur,
donec Metropolitani autoritate excusos

liber in lucem exeat.

7 **EPISCOPI**, cæterique omnes qui in aliqua Ecclesiæ dignitate sunt constituti frequentes concionibus aderunt, quò amplectendam reliquis ex populo exempli imitationem tradant.

8 **ET** quoniam vel sola auaritiæ suspicio, in omnibus Ecclesiasticis, tum verò maximè in verbi Dei concinatoribus populum non mediocriter offendit, cauebunt quàm diligentissimè concionatores, ne de concionum suarum mercede paciscantur: Quod si populus eleemosynam concinatoribus præbere neglexerit, Episcoporum erit dare operam, vt iis de victu & congrua eleemosyna provideatur.

DE VICARIIS FORANEIS.

CAP. 6.

 VICARII, quos foraneos vocāt, non minimo Episcopis esse cōsueuerunt leuamento, quia horum opera, & præsentem gregem intueri, & ei providere, & denique opem ferre minori cum

molestia possunt. Videbunt igitur Episcopi, an Archidiaconorum, & Archipresbyterorum, aut penuria, aut defectus Vicariorum eiusmodi operam requirat. Atque ita ex Sacerdotibus aptiores, & ad hoc munus instructiores seligere poterunt, hisque singulis certas Dioceseos suæ regiones ex arbitrio præscribent, Vicarium in loco insigniori & frequentiori constituentes, iisque ea permit- tentes, quæ per vniuscuiusque doctrinam, temporum, locique rationem plus minùs cōcedenda esse duxerint.

2 HORVM erit officium semel singulis mēsis, vbi commodè fieri poterit, quos in sua regione animarum Rectores subiectos habuerint, omnes in aliquam ex Parochialibus regionis illius Ecclesiis per orbem aduocare. Concilium itaque, eo quo visum fuerit die, indicent, pridī illius diei peccata omnes confitebuntur, Conuentus die singuli Missam in ea ipsa Ecclesia celebraturi. Quæ peracta, pro mortuis vniuersi in choro, Missam solenni more cantabunt, concioque à Vicario priori semper congregatione alicui

iniungenda habebitur.

3 **CONFECTIS** Sacris, per vicos, aut saltem circa cæmiterium supplicationes habebunt : hinc in domum Parochi cibi sumendi causa se conferent, ibi quàm poterunt parcissimè simul viuent : Mensæ pij alicuius libri lectio admiscebitur. Deinde assurgentes omnes gratias Deo agent, Ecclesiámque repetent, vbi superpelliceis omnes induti, Vicario etiam stolam habente, dictaque ab eo, in congregationis principio recitari solita oratione, locis vnicuique paratis assidebunt, Parochiarum difficultates, & incommoda proponent, iisq; coniunctis auxiliis pro virili opitulari, & succurrere conabuntur.

4 **CASVS** Apostolicæ sedis, Episcopisq; reseruatos, Metropolitana mandato, excuso deinceps libello, promulgandos, Vicarij reliquis Sacerdotibus legent, tum aliquot huius nostri Concilij sanctiones, aliquot etiam ex his, quæ in Dioecesanis Synodis decernètur, & verò non nihil de casibus conscientiae ex probatis authoribus excerptum palam omnibus explicabunt.

5 IN id verò potissimùm Vicarij incumbet, vt Sacerdotum mores, vitam, actiones diligenter rimentur, & introspiciant, in eorū officium, & defectus inquirant, videantque an mandata Episcopi aut quauis alia Episcopi nomine sibi denuntiata, pro Ecclesiarū neecessitate, extruictioneque præstiterint an ea omnia, quæ huius nostri Concilij autoritate de habēdis libris, de religiosa Sāctissimæ Euchraistix asseruatione, renouatione, de calicum, mapparum, corporalium, aliorumq; Missæ ornamentorum puritate & munditia, de tuta Baptistrij, sacrorūque oleorum asseruatione, de baptizatorum, Chrismatorum, cōiugatorum, mortuorūmq; separatis libris, alijsq; rebus ad diuinum cultum pertinētibus sancita, iussūque sunt, qua fieri debuit vigilantia, obseruauerint.

6 IN hæc omnia, & quæcunque alia vel priuatim mandarit Episcopus, vel Episcoporum curam desiderare ipsi nouerint, quam poterunt sedulitatem Vicarij intendent, & de iis Episcopum per literas commonefacient.

7 VBI primùm in urbem venerint, Episcopum illicò conuenient, pèsiq̃ue rationem, proposito eorum, quibus commissi sunt, statu, accuratè reddent.

8 **RECTORES** omnes, quicunque tãdem illi sint, & quacunque præditi dignitatè, Vicariis morem gerent: sin minùs, negligentiæ cõtumaciæue, quæ tandè illa fuerit, ab Episcopo pro modo culpæ punientur. Tales autem erũt Vicarij, vt Episcopi nutu exauthorari, imò etiam malè gestæ prouinciæ pœnas luere eiusdem arbitrio possint.

DE MONIALIBVS.

CAP. 7.

1. **Q**UÆ Monasteria consecratarũ virginum, iuri imperioque suo subiecta esse cognouerit, in iis cõseruãdis, informandis & in officio cõtinendis, præcipuã Episcopus curã conferat, pœnas à Tridentino Concilio indictas, aliásque pro arbitrio, si necesse sit indicendas, ad eam rem adhibiturus.

2 **NULLI** Sanctimonialium, quouis etiã

probabili prætextu, ne per tantillum quidem temporis, Monasterio post voti sponfionem egredi liceat, nisi summa necessitate coacta sit eaq; ab Episcopo probanda, quæque scilicet mem. Pij, V. decretis, & sanctionibus non sit contraria.

3. S I quas resciverit clausuræ, finibus Monachas non impetrata licentia exiisse, in eas Pontificiis sanctionibus, aliisque iuris auxiliis pro rei necessitate Episcopus animaduertet.

4. NEMINI verò cuiuscunque tandem conditionis, generis, gradus, dignitatis, sexus etiam, vel ætatis sit, absque Episcopi, aut ordinis Generalis, Provinciae, aut demum Visitatoris, ad id muneris specialiter deputati licentia, scripto etiã conferenda, Monasteria ingredi sit concessum.

5. Q V I B V S porro per Episcopi, aut alterius Superioris licentiam ad Monasteria est aditus, ij liberi ioris ingressus voluntatem concessæ veniæ nomine non prætexant. Neque enim pro arbitrio, sed in casibus duntaxat necessariis in Monasteria admitti possunt.

Qui fecus faxint, foel. mem. Gregorij XIII. sanctionibus, vltra alias pœnas, ipso facto excommunicati, à sola Apostolica sede, ex eiusdem Pontificis Bulla absolui possunt.

6 MONIALES cum nemine externo colloquantur, nisi per cancellos ferreos & rotam siue turnum, præsentem etiam Præfecta, aut duabus sororibus. Literas verò neq. ad quenquam scribere, præterquam ad Episcopum, aut Superiorem, ex causa necessaria, neq. ad se missas, nisi priùs à Præfecta lectas, aut legi iussas, legere, aut aperire poterūt.

7 OMNIMODA librorum lectio Monialibus nequaquam concedatur, sed eos tantùm libros & legere, & habere poterunt, quos vel Episcopus, vel Ordinis Superior scripto approbarit.

8 QVÆ Monialium Præfecta, aut regularis Superior, virginem aliquam non explorata priùs, Episcopi examine, illius volūtate, aut votum profiteri, aut monialem habitum induere passa fuerit, ea pœnas Episcopo graues, iustasque persoluat.

9 NE intra septa Monasterij, sed in ipsa

Monasterij Ecclesia palam, & publicè Notitiæ examinentur, quò liberè, cōfidentérque suum animum testari queant.

10 QVÆ omnia à fœl. mem. Gregorio XIII. & ea præcipuè, quæ de certo, statutoq; Monacharum numero, de eleemosinis præstandis, de ostiolo, quo ad exteriorem Ecclesiam è Monasterio patet aditus obstruendo, de clausura ab eisdem non violanda & à conuersis etiam seruanda, sancita & statuta sunt, ea tum in omnibus sibi subiectis, tum etiam regularium fidei commissis Monasteriis, quàm diligentissimè exequenda, conseruandaque Episcopus curet.

CONCILII
PROVINCIALIS
THOLOSANI, PARS
SECUNDA QUÆ EST DE
DE REBUS, HOC EST,

DE SACRAMENTIS ET SACRA-
MENTALIBVS. CAP. I

¹ VM diuina illa nunquam
periturę salutis pignora Sa-
cramētis venerādis, illorūq,
pio vsu contineantur, sum-
ma etiam sanctitate, & ve-
neratione Christianis veniunt, & tractanda,
& fuscipiēda. Nusquam igitur vel Episcopi,
vel Parochi, ad eorum administrationē ac-
cedēt, quin prius, ex Tridentini Concilij Ca-
techismo profuturum illorum vsum, admi-
randāmque vim fuscipientibus, audientibūs-
que explicarint.

² ECCLESIAE Sacramenta, non fo-

lūm sine simoniæ labe, sed & sine auaritiæ suspitione præbeantur, nec vlli aut Presbytero, aut ministro quicquam in eorum administrationē exigere, verbis etiam signisue, directè, aut indirectè petere liceat.

3 **E**T rituum, & ceremoniarum varietas non mediocriter Christianos offendere consuevit : id ne accadat, diligentissimè est præcauendum ; vniformis itaque, minimèque distincta Sacramentorū administratio, quàm fieri poterit religiosissimè ab omnib⁹ obseruetur. Quod vt faciliùs assequatur in rituum libro descriptas ceremonias, vnusquisq, perdiscere, & exequi pro viribus conabitur.

4 **N**E iis, qui oppidorum septo conclusis Parochiis subiacent, quauis aut noctis, aut tēporis iniuria, necessaria desint Sacramenta, è re Episcoporum erit, commodiori illis Parochia providere, aut etiam si ita vsdem Episcopis visum fuerit, vel renuentibus Parochis nouas ad illorum vsum ex Alexandri III. & Concilij Tridentini decreto extruendas curare, quibus ex matricis Ecclesiæ fructibus congrua portio, aut ex coacta populi contri-

butione sufficiens redditus adscribi, assignari-
que poterit.

DE BAPTISMO.

CAP. 2.

1 VO altius, firmiusque Chri-
stianorum mentibus hæreat
tanti misterij concepta religio,
quàm nitidissimè fieri poterit,
illius procurabitur puritas, nec vnquam, nisi,
annotino Chrismate in eius administratione
utendum erit.

2 NEC verò cuiquam, nisi per summam
necessitatem, & eam quidem, damnofo ad-
modum præiudicio deuitandâ, extra Ecclesiã
liceat baptizare.

3 QVI autem domi infans, urgente mortis
periculo, fuerit baptisatus, huic iterû baptis-
mus non est sub conditione conferendus, sed
certæ ceremoniæ, iis etiam necessariæ, qui ab
hæreticis baptisati ad Ecclesiam reuertentur,
tantum erunt adhibendæ, dū tamen in baptis-
mo formã, materiãmq; debitam adhibuerint

4 VBI primum natus infans fuerit, sacro Baptismate statim abluatur. Quod si iustum aliquod impedimentum accesserit, at saltem longius, quam in octauum diem Baptismus ei non prorogetur. Parentum verò hac in re oscitantiam, si qua fuerit, Parochi ad Episcopum deferre tenebuntur.

5 QVOS iam antea baptisarent hæretici, eos rebaptisari prohibemus, nisi forte receptā ab Ecclesia baptismi formā, materiamq; eos minime obseruasse constiterit.

6 CVM proiectis, expositisque puerulis, licet affixa reperiatur schedula, quæ eos baptizatos esse testetur, in id tamen, an verum fictumue sit, Parochi diligenter inquirent: si certi nihil compererint, inscripto carthulæ nomine, eos sub conditione baptizabunt.

7 ET quoniam Christiani, & Sathanam, & mundi fastus, pompasque ipso Baptismate ciurant, absurdum sane videtur magnifico adeò luxu inanibusque sumptibus diem quo Baptismus confertur trāsigi Solemnem itaque illam musicorum concentuum concomitationem, risus, iocósue effusiores, & illas

per Ecclesiam deambulationes tollimus, oscula demum in Ecclesia omnino dari prohibemus.

8 BAPTISTERIVM clausum perpetuò sit, mundum, purumque continuo fulgeat nitore, tum reliqua omnia in manuali descripta, ad eius nitidum cultum accommodentur.

9 QVOD Tridentina Synodus sanctissimè præcepit, vnus tantum vel vir vel mulier, ad summum verò vir vnus, & mulier vna cõiunctim è sacro fonte infantem tollat, Quique Susceptores fuerint, cõtractę cognitionis spiritualis à Parocho sedulò sunt comonendi.

10 NEC ijs, qui annos non exceßerint tredecim, vel qui Christianæ doctrinæ, aut saltem precationis Dominicæ, & Symboli fundamenta non norint, nec hæreticis omnino Susceptoribus esse liceat.

11 A Baptismi solenni administratione procul arceantur hæretici, nec ei quauis occasione, vel minimùm interesse permittantur.

12 **P R Æ S E N T E** Clerico certè nunquàm , extrema solùm aliàs necessitate , aut Obstetrices, aut alij quicunque laici baptizabunt. Ne verò fortè in tam graui re imprudenter peccetur , an illæ formam ritumque Baptismi teneant , sollicita Parochi sæpius animaduersione perquirent.

13 **H A N C** vnã esse concedendi Baptismi formulam doceatur sæpissime populus. Ego te Baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. His verbis ne tantillùm quidem aut detrahi, aut addi impunè posse etiam moneatur.

14 **B A P T I Z A N D I** infantis , Parentis vtriusq;, & Susceptorum nomina, annum, mensem , diemque etiam Baptismi, Parochi duobus religiosè seruandis libris excipient, horumque alterum Episcopis quotannis custodiendum ferent.

DE CONFIRMATIONE

CAP. 3.

I T omnibus aliis auxiliis, sed hoc potissimum ad id instituto Confirmationis Sacramēto neglectę, impugnataęque fidei, tum semper, tum his temporibus maximè videtur esse succurrendum. Vbicunq, igitur oportunum fuerit, & congrua aliqua occasio se se obtulerit, & Diocesim præcipuè obeundo, populo illud Episcopi administrabunt.

2 **E** T verò tanti Sacramenti dotes, vim, dignitatem, imò etiam non aspernandam necessitatem, quàm frequentissimè, sed eo potissimum tempore, quo illius administrationem Episcopus indixerit, per conciones populo Parochi commendabunt.

3 **Q** V O S in sua Parochia, diligenti adhibita sollicitudine, hoc Sacramento carere cognouerit Parochus, eos quam primùm se se obtulerit occasio, ad illud debitè suscipiendū, adultos etiam, & peccata confiteri, & Symbolū profiteri & ieiunos accedere hortetur.

4 **N**I summa quædam impellat necessitas, septennio minores pueri nequaquam veniūt ad Confirmationē admittendi; hi verò prius admonēdi, vt Christianę fidei præcepta ac discant. Quod autem ad Susceptores attinet, hi vt & confirmati iam esse, ita & Christianę religionis fundamēta, aut saltem orationem Dominicā, & fidei Symbolum, & verò Decalogum memoriter tenere debent.

5 **Q**UICVNQVE ridiculum aliquod, aut ipsa obscœnitatis specie aut quauis alia ratione, minùs aptum Christiano nomen in Baptismo sortitus est, is aliud decentius, cōuenientiùsque ad ipso Episcopo in Confirmatione accipiat.

6 **Q**UOD de susceptorum, infantiumq; nomine describendo, quod item de anno, mense, & die notando, in Baptismo iam antea sancitum est, id omne in Confirmatione diligenter à Parochus est præstandum.

DE POENITENTIA ET CONFESSIONE

CAP. 4.

PENITENTIA est Episcopi auctoritate in qualibet Diœcesi faciendæ confessionis formula, casûsque, quos referuatos vocât, subscribendi, vt qui in eos inciderint, Pœnitentiarium adeant.

2 **HIS** obseruandis omnibus, quæ libro hac de re edito præscribentur, omnes, & singuli Confessores teneantur.

3 **NVLLI** sæcularium, regulariûmve, absque ea, quam sacrosancta Tridentina Synodus iniunxit, approbatione, confessiones audire liceat.

4 **NEC** verò quispiam aliquid, vel directè, vel indirectè in confessionis, sed nec in aliorum Sacramentorum administrationis mercedem exigit.

5 **CONFESSARIORVM** hoc munus erit, cõfessionis testificationem chartula, aut nota aliqua, in Paschate confitenti-

bus dare; hanc illi ad Parochum deferent, qui eorum nomina, & cognomina libro descripta diligenter custodiet.

6 IN Parœcijs singulis, Cathedralibus etiã & Collegiatis Ecclesijs, ad Confessorum ordinariorum numerum, tot extructæ sedes erunt accommodandæ: renuentibus Parochis, & intra semestre non parentibus, pœna nutu Episcopi infligenda.

7 CELSO, apertoque loco, quo Pœnitens, Confessorque omnibus sint conspicui, confessionum sedes erigetur, extra quas nullus sacerdotum confessiones quasvis, sed præcipuè fœminarum, audire poterit.

8 QVA sedis parte sedebit Confessarius, casus summo Pontifici & Episcopo reservati, absolutionisque formulæ appensæ tabulæ descripta legentur: Pœnitentium pars altera, depictam Crucifixi habebit imaginem.

9 IN ipso Sacristiæ limine Cōfessoriorum ordinariorum nomina palam omnibus descripta proponentur.

10 SÆCVLARIVM, sed præcipuè fœminarum, nisi id suadente morbo, aut gra-

uissimo imminente periculo, confessiones extra Ecclesiam non excipientur. Qui verò eas sacerdos audit, is nec stare, nec genua flectere, sed operto capite, quasi pro tribunali, sedere debet.

11 **E T** quoniam ea esse solet ægrotorum incuria, ut dum in dies faniora protrahūt cōfessionis consilia, oscitantes, & quod dolendum magis est, imparati, morte sæpius deprehenduntur, vel ita saltem morbi exagitantur violentia, ut mentis sibi consciæ indicium, qua decet diligentia facere non possunt; ne quatriduò post inceptam curationē, iustam peccatorum confessionem ægroti fecerint, eos medici ex Innocentij III. & Pij V. constitutionibus, denuò non inuisant.

12 **C A S V S** priuata sibi cautione reseruatos Episcoporum singuli in sua diocesi examinabunt, Confessoresque certis temporum interuallis, sed prima semper Quadagesimæ hebdomada ad se conuocabunt, quæque populo iniungenda, quæ emendanda nouerint, ea ipsis indicabunt.

DE EUCHARISTIA ET
SACRA MISSARVM CELE-
BRATIONE. CAP. 5.

1 **N** solo altari, nec vlllo alio loco, tabernaculo ligneo, non pensili, sed stabili fundamēto obfirmato, clauso, decēti, quantūque fieri poterit scitē, venustēque cōdecorato, accensa perpetuò lampade custodito, & ad eam, quæ vniuersæ provinciæ seruanda præscribetur, formam fabricato, Eucharistia diligentissimè seruetur, éaque si non semper, at saltem vt plurimum, ex pixide ministretur.

2 **S**I ad ægros deferenda est, quanta fieri poterit venerationē, & si ita facultas ferat, cum vmbella, frequenti concomitante, & ob id sæpius monendo populo, deferatur: quod honorificentius fiet, si, quod iubemus, in singulis Parocciis, **CHRISTI** corporis sodalitium, seu confraternitas instituatur.

3 **COMMUNICANTIVM** in Paschate Parochi nomina describent; quos cōmunioni defuisse perceperint, notatos ad

Episcopum deferent, quasque defectus rationes extra confessionē cognouerint, eidem significabunt.

4 **MONEBUNT VR** sæpius infirmi, ne eam rerum suarum necessitatem expectēt, ut pomeridianis horis Eucharistiam sumere cogantur. Petentibus ijs non temerè Parochi annuent, sed an noctem interponere, sumptionēque in matutinum protrahere possint, diligenter animaduertent.

5 **QVI** Paschatis tempore abfuerint, sumptæ communionis testimonium Parcho amplissimum dabunt, ni fecerint, iterata sacramenti sumptione, peccati suspensionem auferent.

6 **QVÆ** tanto animarum dispendio, in locis quibusdam increbuit, serò nimium communicandi consuetudo, sanctiùs erit immutanda, adolescentēsque ij, quos de sumendo mysterio, satis decernere posse, Parochi vel Cōfessarij iudicarint, ad communionem sunt recipiendi, imò etiam impellendi.

7 **NE** vulgi animos communionis sub vtraque specie vitanda subeat opinio, non

calice, sed ad id tantum destinato scypho, purificatio populo ministretur, moneaturq. sapius, vinum meum, non CHRISTI sanguinem præberi.

8 FREQUENTISSIMAM populo communionem, debitamque in ea sumenda reuerentiam Parochi, concionatores, & Confessarij crebris hortationibus suadebunt.

9 PRO communionem aliquid accipiens iuxta sacros Canones seuerè puniatur. Si tamen post præstitum liberè sacramentum, aliquid pro eleemosyna à Christi fidelibus spontè oblatum fuerit, tunc accipere liceat.

DE MISSARVM CELEBRATIONE CAP. 6.

1 VI aperto deterioris vitij crimine aspersus populo in suspicionem venerit, huic Missam celebrare prius non concedatur, quàm iusta aliqua satisfactione infarniæ notam eluerit.

2 PEREGRINORVM nullus,

absque sui Episcopi dimissoriis literis, bimestri, si in prouincia sit; semestri, si in Gallia, anno, si extra Galliam, non vetustioribus, quibus, loci, si quis sit, cui inseruiendo adscribi, dimittisque se postularit, mentio habeatur, ad diuina facienda, vel sacramenta ministranda, à Parochis, regularibus, imò nec ab Episcopis, admittatur.

3 MISSÆ in Ecclesiis tantum publicè, non priuatim in ædium oratoriis, ab Episcopo non temerè vnicuique concedendis, nisi pernecessarium sit, accedatque Episcopi venia, celebrentur.

4 QVI celebranti Presbytero inseruiet, Cleric⁹ quoad fieri poterit, seligetur, Is superpelliceo, vestéque talari instructus, antequam Sacristia celebraturus egrediatur Presbyter, rebus ad Missam necessarijs, qua poterit venustate, & mūditiæ, altare instruat & exornet.

5 VIDEAT præterea ne Laïcorum, qui interfunt, quos omnes, præcipuè tamen fœminas, ab altaris septis, & gradibus arceri iubemus, indecoris actionibus, tanti sacrificij dignitas veneratióque dedecoretur.

6 **MISSÆ** primæ conuiuia , si quæ sint, non sumptuosis dapibus , profusioribúsq; epulis splendescant, sed parcis tantum sumptibus, modicóque apparatu celebrentur.

7 **QVI** Missas obligatione celebrare debent Presbyteri, eos officio fideliter perfungi Parochi diligenter curent , eorúmque catalogum penes se retineant, quem subinde Episcopo videndum offerent.

8 **INDECORVM** videtur prophana sacris immiscere, Nihil igitur, quod sæculare sit in Promis dum Missarum sacra peraguntur, publicetur, indicatúrque.

9 **PASTORES**, famulósque diuinis ceremoniis, ad Christianam fidem informari æquum, & consentaneum fuerit. Quibus igitur Parochis, Sacerdotum erit copia, ij in suis Ecclesiis, & illis, & peregrinis alius Missam summo mane celebrari curent.

10 **QVI** Missæ fideles intererunt, si non solennis illa sit , toto illius tempore aperto semper capite, flexísque genibus precabuntur. Nec nisi absoluto post benedictionem Euangelio discedent. Laícis ad oblationem,

aut crux , aut quippiam aliud simile potius
quàm patena osculanda tradetur.

DE SACRAMENTO ORDINIS.

CAP. 6.

I VICVNQVE ante sta-
ta tempora, ante ætatem, aut
absque Episcopi sui dimisso-
riis literis , in subreptitiam
ordinum quorumvis promotionem occultè
se insinuarint, ipso se iure suspensos esse, & si
sic suscepto ordine ministrarint, Pij II. con-
stitutionibus irregularitatem se subijsse no-
uerint, ob quam, & pœnis aliis iure sancitis
& beneficiorum priuatione mulctentur. Id
ne facilè accadat, iunctam huic constitutioni
Sixti V. de malè ad ordines promotis bul-
lam, & in Diocesana Synodo quotânis pro-
mulgari, & pridie illius diei, quo ordines
conferentur, ordinandis Clericis palam legi,
edicique præcipimus.

2 QVI vel primæ tonsuræ, vel aliis etiam
maioribus ordinibus initiandi veniunt, eo-
rum nomina, cognomina, parentes, patriam,

eam in qua vel orti fuerint, aut proximè habitarent, Parochialem Ecclesiam, patrimonium, pensionē, beneficia, censumque, cuius nomine sacris adscribendi sunt, diligentissimè notari, eaque omnia literis exarata inter Missarum solennia in Cathedrali, Parochiali propria, & in ea in qua proximè habitaret Ecclesia, die festo, à Parocho, aut alio, suo iussu publicè proponi, promulgarique sedulò Episcopi procurabunt.

3 **ORDINANDI** verò morum, vitæque probitatis fidem, aut iustis testibus, aut plenissimis eorum testimonijs adductis afferant, Quibus tamen Episcopi non stabunt, si aliorum spectatæ integritatis hominum dicto, quæsitam testificationem probare possint.

4 **PRAESENTIBVS** Clericis dimissorias literas, nunquam sine examine Episcopus concedat, absentes certi alicuius alterius Episcopi censuræ subijciat. Quibus literis examinis mentio nulla fiet, illæ pro subreptitiis habeantur.

5 **DIMITTENDORVM** vitam,

mores, genus, doctrinam, siquidem eius adhibito examine probationem ante fecerit, proximè susceptum ordinem, & dispensationem, si quæ sit, ætatem etiam, titulum pensionis, beneficij, patrimonijue censum, si maiorum id ordinum promotio requirat, commendatitiis literis Episcopus adscribat.

6 INSTANTI solùm sacro ordinationis, non alio tempore, nisi pernecessarium fuerit, Episcopus ad eos tantùm ordines, quos vno, eodemque tempore suscipi voluerit, & per sacros Canones licere resciverit, dimissorias literas à solo Secretario, illi cuius causa confectæ sunt, gratis reddendas, concedet.

7 DOMINICO, qui solennem ordinum collationem antecedit die, habita coniunctura, Parochi ieiunium ea potissimùm de causa ab Ecclesia indictum esse populum doceant, vt rite ordinatio ministretur, frequentem eum & publicis supplicationibus in id maximè institutis, & sacrae ordinum celebrationi, pro ordinandis oraturum adesse hortentur.

8 PRIDIE verò ab Episcopo, si fieri possit, sin minùs ab alio selecto, idoneoque viro, grauis de ordinis dignitate, præstantia, præparatione, obligatione, impedimentis, aliisque id genus, ad ordinandos oratio palam publiceque habebitur. Examen demùm ea ratione, & methodo fiet, quæ libro ea de re, nostro iussu, excudendo præscribetur.

9 QVICVNQVE deinceps ad ordinem quemuis promouebuntur, ij vt Concilio Tridentino sancitum est, præscribendas ab Episcopo functiones fideliter obituri, certæ Ecclesiæ adscribantur, muneraque omnia illa minoribus ordinibus initiati præstent, quæ præstare Laïci iam consueuerunt. Ijs, si pauperes sint, adscripta antea Laicis ministris stipendia Episcopus conferat.

10 NEC verò cuiquam alius antè ordo conferatur, quàm is indicta munera gessisse solenni testificatione probauerit, nisi aliud Episcopo magis expedire videatur. Quod si, vt per sacros Canones licet, vno eodemque tempore minores plures ordines alicui Episcopus contulerit, proprias tamen vnicuique

ordini, functiones eidem sine fraude exercendas præscribat.

11 **IN** literis omnibus, quæ ordinatis in testimonium conferentur, Ecclesiæ, lociue pij, cui illi dicati, adscriptique sunt, à quo absque Episcopi scripta licentia, in alium demigrare non poterunt, ex Tridentinæ Synodi decretis, mentio fiat. Huiusmodi autem licentia absque iusta causa non denegetur.

12 **IN** ea ipsa Ecclesia, sub cuius titulo promotus Sacerdos fuerit, permaneat; qui verò in gratiam promotionis reddendum titulum fuerit mutuatus, quiq; precario eundem titulum ei vtendum dederit, excommunicatione ambo puniantur. Illud verò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad eius titulum sit promotus, & nisi constet, quod aliunde habeat, vnde commodè viuere possit.

13 **CLERICORVM** omnium, ordinatorumq; nomina, libro descripta ab Archiepiscopo acono asseruentur, diligenterq; prouideatur, ne Laïcorum vllus ordinum ministeriis immisceatur.

DE MATRIMONIO.

CAP. 7.

1 **M**ATRIMONIA, aliter
quàm præſente Parocho, ac te-
ſtibus, non celebrentur. Con-
trahentes autem Parocho hor-
tentur, vt in Eccleſia, & non alibi contrahãt.

2 MATRIMONIALES denun-
ciationes Ordinarius non remittat, niſi ei ita
expedire viſum fuerit, quod illius prudentiæ
& iudicio, Tridentina Synodus reliquit.

3 QVOCognationis gradus impedit, li-
cet iam legibus ſolutos, & diſpenſatos, niſi
viſa priùs ſummi Pontificis diſpenſatione, in
Matrimonij coniunctionem Parocho non
recipiant.

4 QVINAM intra prohibitos gradus
contraxerint, Parocho diligenter inquirent,
cognitoſque ad Episcopum deferant, qui re
accuratè inſpecta, eos, qui impedimentum
ſciuerint, excommunicatos denunciabit, vt
quamprimum ſe ſeparent, ſaluis alijs pœnis
contra eos à iure ſtatutis.

5 CATHOLICIS ac hæreticis inui-

cem matrimonium contrahere non liceat.

9 **N**VPTIALIS benedictio intra Ecclesiæ septa, & ab aurora ad meridiem, concedetur.

7 **S**I quid in ipsam matrimonij celebritatem, aut petulās hominum lasciuia, aut temporis iniuria, inhonestum, minúsque conueniens inuexerit, id omne Episcopi, qua poterunt cautione, & diligentia prohibendum, remouendumque curabunt.

DE EXTREMA VNCTIONE.

CAP. 8.

I **V**M callidus serpens, & hostis humani generis, calcaneo insidiari, hominémque in extremo spiritu oppugnare maximè soleat, ægrotos Parochi, quanta maxima fieri poterit charitate, visitabunt, consolabuntur, instruent, ultro sese etiam non vocati ijs offerent, dabuntque sedulò operam ne in id tempus sacra, extremámque Vnctionem differant, quo nouissima conflictati valetudine, auctioríq; morbo, tam profuturi Sacramenti

commoda, quod frequenter nimium accidit
satis agnoscere non possint.

2 QVOTIES ad infirmum extrema de-
feretur Vnctio, Parocho quotquot poterunt,
Clerici adstabant, signum campanæ dabitur,
quo preces populi, ad hoc officium sæpius
à Parochis monendi, in morituri gratiam
excitentur.

3 ÆGROTOS morti proximos Pa-
rochi hortabuntur, vt aliquos benedictionem
suo nomine petituros, ad Episcopum mittât.

DE CVRA PRO MORTVIS

AGENDA DE QVE SEPVL-

CHRIS, EXEQVIIS, ET

FVNERIBVS,

CAP. 9.

1 ANCTA, & salubris cogitatio
est pro defunctis exorare, vt à
peccatis soluantur. Id Parochi se-
dulò præstabunt. Secunda quaque feria, si
fieri poterit, Missam in eorum gratiam cele-
brabunt, populúmque & ad preces funden-

das , & ad diuina pro animarum liberatione procuranda sæpissime hortabuntur.

2 Si quæ verò in defunctorum preces , & suffragia superstitiones irrepererunt, eas Episcopi tollant , & si opus fuerit , omnino reijciant, obitus rite persolui, ritèque ministrari curent. Notarios ad piorum testamentorum tabulas proferendas omnibus iuris remedijs cogant , quæque fideles supremis mandatis pienter Ecclesiæ , aut locis alijs legarint , subblata quacunque intercessione numerari, adscribi, dispensarique, procurent.

3 NOCTV, dùmque publica sacrorum solennia peraguntur , mortui nusquam efferrantur: Pomeridianum verò funus, si quod sit , Missarum solita celebratione perfici districtè prohibemus.

4 QVI aut casu, aut inscio Parocho, aut demum vi adhibita excommunicati sacro loco sepulti fuerint, eorum, si à piorum corporibus dignosci possint, ossa, cinerèsue reuellantur, & abiiciantur.

5 MORTVOS intra Ecclesiam, multò minùs prope altare sepeliri non ita facilè

*7. p. 10.
ind. m.
1741*

canon. praecept.

3. 13. 4. 2. 5. 10.

permittatur, nisi eos, quos Ecclesiastica dignitas, aut generis prerogatiua, aut omnibus perspecta virtus illustriores reddiderit, ita tamen, vt supra foli planitiem sepulchri moles nō attollatur. Quod si hoc etiam mortui celebritas extorserit; at sepulchra altari altiora nusquam deinceps excitentur.

6 SEPVLCHRIS lemmata, seu inscriptiones nullæ nisi adhibito Episcopi, aut Archidiaconi, aut Rectoris Ecclesię iudicio, apponantur.

7 EPISCOPORVM, aut omnium, aut eorum saltem, qui pietatis, innocentięque meritis laudandum sui desiderium, pijs omnibus reliquerunt, memoria, insculptis eorum in Ecclesia nominibus, quàm fieri poterit, diutissime conseruetur.

8 FVNVS ab hæredibus, vel à liberis, cognatisque mortuo ducatur: qui si in ea rei familiaris tenuitate decesserit, quæ exequijs satis esse non possit, ei vel amicorum liberalitate, vel denique Ecclesię sumptibus, iusta funerum persoluantur.

9 PECVNARIAS super funere,

exequiisque defunctorum pactiones fieri non permittant; & si quæ factæ fuerint, irritas declarent Episcopi; & si opus fuerit mandatôque minùs parentes presbyteros nacti fuerint, eos qua decet seueritate puniât.

10 **DOMI** per diem integrum mortuorum cadauera asseruêtur, nec nisi post horas viginti quatuor funus instruatur, in cuius apparatu lamenta illa, eiulationes, &, vt ita dicâ, adumbratæ illæ Præficarum antiquarum neniæ ab Ecclesia iussu Episcopi arceantur.

11 **MORTVO** Episcopo, Vicarius, aut Archidiaconus totum Diœceseos Clerum, sed & Prouinciales Episcopos admonebit, qui omnes sacra in eius gratiam, iusto cultu, & solenni decore celebrari curabunt, in hoc potissimùm incumbentes, vt si fieri possit, vno, eodémque die ab vniuerso Diœceseos Clero, sacra funebria demortuo perfoluantur.

12 **NVLVS** incio, vel non approbante Episcopo, mortuum in funere habita oratione laudabit; concio tamen aliqua haberi poterit, qua humanæ tantùm miseriæ sta-

tus, mortis, iudicii que necessitas, qualitasque describetur.

DE RELIQUIIS, ET Sanctorum Imaginibus.

CAP. 10.

1. **N**ON parvæ in proponendis reliquis summo Christianorum, & dolore & scandalo, indies fraudes agnoscuntur. Singulas itaque Dioceseos suæ reliquias, viris spectatæ integritatis, & doctrinæ, prudentiæque conspicuis, visitandas notandasque quamprimum Episcopi committant, earumque nomina, numerumque amplissimis testimonijs obsignatum, libro in Episcopali Archiuio diligenter asseruando, describi curent, nullasque deinceps, quas ipsi præmissa sollicita inquisitione non approbarint, populo venerandas proponi sinant.

2. **I**N Ecclesiis, loco honesto, binisque saltem clauibus occluso reliquiæ custodiantur. Harum clauium alteram habebit Parochus; Ædituis, seu Operarijs altera concedetur.

3 APPENSAE, vel affixæ singulis Ecclesijs tabellæ reliquiarum omnium nomina publicè descripta proponentur. Hæ verò nudæ passim populo non ostendantur, nusquam à Laicis tangantur, nec ab ijsdem in supplicationibus publicis deferantur.

4 RELIQUIIS asidere mulieres Episcopi non permittant.

5 HVMI, aut sordidis in locis, nec sanctissimæ Crucis signum, nec venerandæ sanctorum imagines depingantur.

6 APOCRYPHAE, ethnicæve templorum parietibus historiæ nullæ appingantur, nec vlla tapetia obscœnitatis speciem præ se ferentia apponantur: absurdum enim est, impietatis, peccatiq̃ue materiam ab ijs rebus accipi, quæ ad pietatem, pœnitentiãque excitandam sanctissimè à patribus fuerunt instituta.

7 INDECORE non vestiantur, ornamentũque imagines. Quæ verò aut mutilæ, aut fractæ, aut vetustate consumptæ aliqua parte fuerint, et si fieri possit, reficiantur, sin minus sacrario recondantur.

DE INDVLGENTIIS.

CAP. 2.

1 SV fieri solere cōperimus, vt ex quibus summa proficiscitur vtilitas, ex ijs, si à prauis hominibus detorqueantur ad alium finem, quàm fuerint instituta, non minima oriantur incommoda, suus est etiam hominum malitia salutaribus indulgentiis abusus. Quascunque igitur Diocēseos suæ indulgentias, Episcopi diligenter inspiciant; inspectas, libro in Archiuuis asseruando describant: Ecclesiæ verò singulę, aut libro, aut tabula in Sacristia reponenda, quas ipsæ proprias habuerint, fideliter exarandas curent.

2 PROVIDEBVNT Episcopi, ne indulgentiæ ad quæstum conuertantur, sed ad quietis, fideique propāgationem dirigantur.

DE CIBIS VETITIS ET eorum dispensatione.

CAP. 12.

1 **Q**UAEVUM, butyrum, oua, carnes, nemo nisi prius concessa scriptaque, ab Episcopo venia, in Quadragesima vendet. Carnium porrò genus vnum tantum, aut alterum Medici iudicio præscribendum, ad certum pondus, & quantitatem venale proponetur.

2 **Q**UI carnem prohibitis diebus ex licentia comedent, soli, ne vlli scandalo sint, locoque separato comedent.

DE FERIIS EARVMQUE CVLTV.

CAP. 13.

1 **Q**UAE omnia tabella describantur, quæ in vniuscuiusque Ecclesiæ Sacristia, diligenter seruetur.

2 **N**IHIL, nisi quod vel ad diei victum, vel ægrotorum curationem, necessarium fuerit, idque nec in Ecclesiæ conspectu, nec

facrorum tempore, festis diebus vendere nec verò officinas aperire, aut mercatus, auctiones, nundinæ sue publicas, celebrare liceat. Quæ verò in festi solennitatem nundinæ, mercatûsue incident, in antecedentem, vel proximè sequentem diem reijciantur.

DE VOTIS, ET RELIGIOSIS PEREGRINATIONIBVS.

CAP. 14.

I **MM** VI aut voti sponfione facta, **Q** aut sola pietate ducti peregrinationes suscepturi sunt Clerici, ij ab Episcopo veniam, commendatitias literas, sacrâmq. benedictionem postulabunt, reuersûque piè, ac Christianè peractæ viæ, eidem testimonio approbando fidem facient.

2 **HAE** C omnia à Parochis peregrinationem ingressuri Laici requirunt, ijsque factæ in itinere confessionis, sumptæque Eucharistiæ, fidei plenum testimonium re-

duces afferent, iterumque benedictionem accipient.

3 QVI peregrinationis ergò viâ sese committunt, quò tutiùs iter emetiri, optatumque finem consequi possint, diligenter confiteantur, Eucharistiam piè deuoteque suscipiant, eaque omnia perficiant, quæ libro, hac de re edito, continentur. Ad id præstandum autem, crebris, sanctisque Parochorum adhortationibus amicè, Christianeque incitentur.

CONCILII
PROVINCIALIS
 THOLOSANI
 PARS TERTIA,
 quæ est de locis.

DE ECCLESIIS, CAPELLIS,
 Altaribus, cæterisque eiusmodi.

CAP. I.

I

ON consecratione solum, sed ipso etiam nitore & munditie loci alicuius p[ro]p[ri]æ maiestas, religiôq, conservatur. Et profectò alienum nimis videtur, priuatam vniuscuiusque domum quæ sita tantis artibus puritate renidere, eam verò qua Deum intuemur, adoramusque eodem, contractis ob nostrâ incuriam sordibus, turpiter adeò deformari. Ecclesias itaque, Capellas, altaria, oratoria, quæque ad

illorum ornatum apponi sanctissima maiorum præcepit religio, tabulas, sanctorumque imagines, iusto nitore relucere, imò & pavementum etiam nitidum conseruari feuerè Episcopi præcipiant.

2 **ECCLESIAE**, oratoriorum, vel etiam coemeterij externi parietes, nec effuso lotio, nec aliundè allatis sordibus deturpentur. Poena secus facientibus iusto Episcopi arbitrio infligatur.

3 **QVÆ** sacris rerum diunarum vsibus, vestes, vasa, aliæque id genus erunt comparata, ea sollicita nitoris custodia asseruentur, nec vnquam prophanis vsibus inseruienda mutuò concedantur, ne promiscua sæcularium attrectatione polluantur.

4 **NVLVS**, aut in Ecclesia aut etiam in coemiterijs sæcularium Iudex pro tribunali lites audiat, potissimum verò eas, in quibus de capite, vitæque controuersia dirimuntur: imò nec in ipsa Ecclesia cœtus vlli agitentur, nulla vocentur Concilia, præter ea, quibus res Ecclesiasticæ pertractantur.

5 **SOLA** in ipsis Ecclesijs Christianæ

doctrinæ elementa pueris ediscenda proponantur, Scholas alias in ijs habere non liceat, Quod si aliter loci suaserit penuria, Episcopi exorata priùs venia, loco à summo altari remotissimo, humaniores literæ poterunt edoceri.

6 **N V L L I**, dum matutina vespertinaq, facia peragantur, in Ecclesiæ spatijs deambulare liceat.

7 **N I H I L**, vel aduentitium, vel pijs fidelium elemosynis oblatum venale intra Ecclesiam proponatur, auctiones verò, nundinæ commerciæque ab Ecclesiarum, imò & cœmeterij septis, atque liminibus pœna proposita remoucantur.

8 **D O M V N C V L Æ**, & officinæ ad templorum, aut cœmeterij parietes, deinceps non extruantur, extructæ paulatim diruâtur.

9 **L V D I S**, spectaculis, histrionum circulationibus, atque etiam frumenti trituræ, & ventilationi, Ecclesiam, cœmeteriumque deinceps patere prohibemus. Quinimò, & loci religioni crucem erigi, arcendis brutis aggerem extrui, cancellósque aut ferreos, aut

ligneos in cœmiterij ingressu subijci præcipimus.

10 **ALTARE**, siue sacro, siue prophano loco iniussu Episcopi nemo extruat, hic verò locum adeat, crucem figat, atrium designet, diligenterque prouideat, vt qui exædificationi, fundationique census adscribitur, luminarium sumptibus, custodumque alimentis sufficiat.

11 **QVI** intra Ecclesiam loco non consecrato Sacerdos celebrarit, quiq; non impetrata Episcopi venia, altare temerè Laïcus extruendum curauerit, sacris Canonum sanctionibus puniendi subijciantur.

12 **QVÆ** consecratæ Capellæ altariæue non fuerint, ea ab Episcopis, consecrentur, eorumque iura & priuilegia, licet authoritates interciderint, aut etiam nullæ vnquam fuerint, receptis probatorum virorum testimonijs, conferuentur & constituentur.

13 **NEVE** aliquis in posterum de altarium dedicatione, litibus, aut dubitationi locus esse possit; Capellarum, altariumque dedicationes, institutiones, authoritates, tituli, iura,

obuentiones, onera, eorúmque qui ea fundarunt, dicarunt, aut etiam aliquo liberalitatis officio adauxerunt nomina, iurium denique, redituúmque, si quæ sint, permutationes ad temporis memoriam, libro describantur & asseruentur.

14 **QVI** Capellæ aut conseruandæ, aut inferuiendæ Canonicus, aut alius quispiam priuatim fuerit adscriptus, huic sumptuum, cultúsque simul sollicitudo incumbat. Quod si ad alium sumptus pertineat, sola ei cura incumbat, peccatum tamen, si quod sit, suum esse, sibi que præstandum nouerit, nisi id aliorum culpa accidisse probandis rationibus ostenderit.

15 **FENESTRA** in altari nulla sit, foramenue nullum, vt quod Christi sacrosancto corpori sustinendo fuerit dedicatum, huic nihil aliud omnino inferatur.

16 **CLATHRIS** & cancellis altaria cingantur, in quos Laïcis nullis aditus permittatur, peractisque sacris claudantur.

17 **TRIBVS** mappis altare vnumquodque instruatur: ad imum vna demittatur.

medium altera, frontem altaris tertia occupet: cerata tela subsideat: palla dici festi, feriæ ué ritum colore referens, si commodè id fieri poterit, circunijciatur: Crux in medio stet, candelabris duobus vtrinq̃ue decorata.

18 ALTARIA, si quæ sint superflua, penitus diruantur; Quæ sub dio nec septa, nec tecta fuerint, ea Episcopi, aut sepienda, aut tegenda, aut deijcienda curent.

19 VNA saltem in qualibet Ecclesia, plures verò si vel loci amplitudo, vel sacellorum, altariûmque numerus id postulet, Sacristiæ, uasis, ornamentisq̃ue Ecclesiæ custodiendis, recondendisq̃ue extruantur.

20 CUI vel sacello, vel altari propria, peculiarisq̃ue vasorum, ornamentorûmque suppellex fuerit comparata, ei etiam distincta armaria custodiendis separatim ornamentis in Sacristia assignentur. Armarijs aut capsulæ, Martyris, Apostoli ué illius, in cuius memoriam altare dicatum est, nomen inscribatur.

21 MISSÆ omnes, & anniuersaria, aut ab vniuerso Clero, aut à singulis Sacerdoti-

bus in dies, vel hebdomadas perfoluenda, tabella in Sacristia custodienda, describantur.

22 LAICIS facilis ad Sacristiam non detur æditus. In ea verò oratoria antè, & post Missam oraturis Sacerdotibus extruantur.

23 QVI Sacristiæ prærit, is ætate grauis, Ecclesiasticæque disciplinæ peritus sit. Hoc autem prouideat maximè, ne quæ ad Ecclesiæ ornatum aulæa, aliæque id genus comparata sunt, vel ipse ad priuato, vsus occultè transferat, aut alijs quauis ratione in prophanum ministerium vtenda concedat, vestes verò vasaque sacra, armariis, thecisque ita disponat, ne Laïcorum manibus passim atrectari possint.

24 IN nullos Ecclesiæ vsus campanæ priùs admittantur, quàm illis benedictionem Episcopus fuerit elargitus. His postquam consecratæ fuerint, leues, inhonestæque cantiunculæ non pulsantur.

25 TRES, aut duas saltè harmonica proportionè distinctas Parochialis vnaquæque Ecclesia, simplex verò, aut oratorium vnàm tantum modo campanam habeat.

26 **SANCTA**, in sanctis locis, tractanda sunt. Quæ igitur templa, altariaue, nondum consecrata sunt, ea saltem intra biennium consecrentur.

27 **ECCLESIA RVM**, altariumque omnium consecrationes, & campanarum benedictiones libro describantur, & in Episcopali Archiuio asseruentur.

28 **ECCLESIA RVM**, cœmeteriorum, sacrorumque aliorum locorum prophanationes, & iniussu Episcopi non tentandæ, & receptis ab Ecclesia ceremoniis sunt perficiendæ: prophanationis memoriam, erecta loco prophanato crux relinquat.

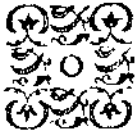
29 **QVAS** aëris iniuria, diuturnior annorum series, aut etiam hostium impetus Ecclesias aliqua parte labefactarit, eas Episcopi ijs, quos æquum est, sumptibus reficiendas instaurandasque curent; Quibus verò instaurandis redditus proprii non sufficiunt, impendendis fabricę sumptibus Parochiani, si per facultates licuerit, teneantur; sin minus ad viciniore Ecclesias transferantur cum facultate earum materiam & loca in

vfus prophanos, non fordidos, ere cta ibi cruce, conuertendi.

30 **DIRVTARVM** Ecclesiarum, quæ commodè refici nequeunt, reliquæ, si quæ sint, in Ecclesiam aut Parochialem, aut matricem, qua decet veneratione transferantur; translatae in Ecclesiæ sacello aliquo, eodem ritu & inuocatione collocentur; Imò & si opus fuerit, Capellæ nouæ, concessis dirutæ Ecclesiæ commodis, oneribûsque impositis, excipiendis reliquiis extruantur.

DE ORATORIIS IN VIA SITIS.

CAP. 2.

1 **RATORIA**, peregrinorum subleuationi, religionique in viis quàm fieri poterit, commodè extruantur, suûsque illis honos, cultûsque non secus, ac reliquis Ecclesiis conseruetur.

2 **ALTARIA** extra urbem, ni aliqua subfit mysterij solennitas, quocunq; sepulchrorum mortuorum, aut alterius priuatæ pietatis prætextu nemo erigat. Quæ verò sacrae imagines in oratoriis effingentur, eæ can-

cellis interiori sacrarij parte vettiantur, quo-
tanquam angustiori loco constitutæ maio-
rem transeuntibus religionem afferant.

DE SCHOLIS ET SODA- litatibus doctrinæ Christianæ.

CAP. 3.

- 1 **V**M omnis ignorantia perniti-
tiosa sit, tùm ea potissimùm,
quæ de diuinis rebus est, per-
nitiosissima semper existere
consuevit. Huic pellendæ Episcopi, qua po-
terunt diligentia, incumbent; Christianam
iuuentutem, morum, doctrinæque præce-
ptis informari, sed maximè fidei, Christianæ-
que disciplinæ rudimentis imbui curabunt.
- 2 **DOMINICIS**, festisque diebus fi-
dei præcipua capita Parochos ipsos, aut alios
eorum nomine, pueros, rudiorésque è popu-
lo, pomeridianis horis palam in templo edo-
cere, & bene viuendi, orandi, confitendi,
communicandique rationem, ijsdem expli-
care, omni vigilantia compellant.
- 3 **QVOD** Pij V. & Gregorij XIII.

bullis sanctissimè cautum est, vt in singulis vrbibus, oppidis, maioribúsq; pagis Christianæ doctrinæ sodalitates, à Romana Archiconfraternitate pendentes, ijsdem legibus, & moribus instituantur, id etiam quàm fieri poterit commodissimè exequantur.

4 DOCTRINÆ Christianæ scholas huiusmodi sodalitatibus, si quæ in eo loco fuerint, sin minùs Parocho subiectas in vtriusque sexus gratiam erigent.

5 IN Xenodochiis denique, alijsque pijs locis, in quibus magna erit puerorum, puelarúmque copia, ex libello, & Cathechismo, qui huius Concilij decreto typis excudetur, doctrinam Christianam diligenter explicari præcipient.

DE VNIVERSITATIBVS

ET COLLEGIIS.

CAP. 4.

I A GNI momenti res est, plurimúmque ad Ecclesiæ Reipublicæque conseruationem, dignitatémque pertinens, recta

Christianæ iuuentutis institutio. Eorū igitur, qui iuuentuti, aliisque edocendis constituti sunt, vita diligenter est inquirenda, ne fortè ij sint, qui prauo morum, vitæq; exemplo plus officere, quàm doctrinæ raritate prodesse possint.

2 ACADEMIARVM Professores, statò die, quotāmis ex Pij IIII. bulla publicam fidei professionem facient.

3 AD Doctoratus lauream, gradúsque alios, ij soli promoueantur, qui vitæ integritate celebres, post emensum gnauiter præscriptum studiis tempus, dignum doctrinæ, eruditionisque suæ specimen seверо examine præbuerint. Examen publicum; publica sit promotio, publica etiam Promouendorum fidei professio: quæ omnia testimonialibus literis inferenda. Qui secus fecerint, ad Graduatís destinata beneficia non admittantur.

4 THESES Theologicæ non nisi accuratissimè examinatæ publicè agitandæ proponantur.

5 QVÆ semper Ecclesiis plurimùm profuit, intermissa Iuris Canonici scientia, infli-

tutis Professoribus in Academiis reuocetur, reuocata diligentissimè retineatur.

6 **SCHOLAS** veteres Episcopi instaurari curent, atque in eos, qui earum bona iniuste possident, censuris Ecclesiasticis agant. Quibus verò locis, aut de publico, aut discipulorum sumptibus Magistri poterunt sustentari, in eis etiam pro arbitrio, nouas iubeant excitari.

7 **NVLLE**, ne ministrandi quidem, inseruiendique gratia foeminae in Collegiis habitent, sed nec puellarum scholis viri, at solae tantum ab Episcopo approbatae foeminae praesint.

8 **NULLOS**, aut haereticae prauitatis reos, aut facinorosos, aut demum à seipsis, praemisso diligenti examine, non approbatos homines, scholis Episcopi praesse patiantur; Quibus verò Magistri praeficiendi ius est, hunc illi Episcopo, accurata vitae, morumque inquisitione cognoscendum, admitendumque offerant.

9 **QVI** libri in indice Sedis Apostolicae autoritate ex Tridentini Concilij decreto

confecto prohibentur, ij nec legantur, nec teneri possint.

10 **I D** verò in primis diligenter curabunt, vt Christianæ doctrinæ rudimentis, iuuentus sibi credita informetur; Pios itaque aucthores Episcopi arbitrio seligendos, petita ab eodem vnta, festis diebus explicabunt, imò & quibus locis commodè fieri poterit, concionem haberi curabunt.

11 **B R E V I** aliqua piâque oratione, flexis à discipulis genibus in schola recitanda lectiones auspicabuntur, & finient.

12 **SCHOLASTICOS** cùm diuino Missæ sacrificio, & concionibus, si quæ sint, frequentes interesse, tùm sæpius peccata confiteri, quanta poterunt vigilantia hortabuntur; tùm verò ea omnia, quæ illis à Concilio præscibentur, quàm diligentissimè seruabunt.

DE SEMINARIIS CLERICORVM.

C A P. 5.

I **N** Synodi Tridentinæ sanctissimis constitutionibus parentes, & Ecclesiasticę disciplinæ

reformationi diligentissimè cōsulentes Episcopi , qua illis ab eadem Synodo ratione præscriptum est , in suis Diocēsisbus Clericorum Seminaria , quàm primùm curent erigenda.

2 **ATQVE** vt eorum fundatio , vel excitari , vel adiuuari possit, in concionibus, imò & per ditiorum domos, habendæ erunt adhortationes, crebròque fideles admonēdi, ne dum super familia, pecuniâque, suprema voluntate legant, tam pij, tàmque sibi profuturi operis incauti obliuiscantur.

3 **QVÆ** vnus sunt Diocēsis, & in altera prædia habent beneficia, in illius Diocēsis, in qua sita est princeps illorum Ecclesia, Seminariorum impensas, seu contributionem soluere debent , nisi bona vnus Diocēsis vnita suam propriam Ecclesiam haberent, quæ ædificata esset , ante eorum bonorum acquisitionem.

4 **ALVMNORVM** in Seminario vnoquoque, is erit numerus, qui ab Episcopo in quaque Diocēsi præscribetur ; Nec verò soli pauperes, sed & mediocres, qui me-

dios, & ditiores qui integros in sui educationem sumptus impendent, Seminariis excipientur. Sic nec grauabitur, nec contemptui habebitur Ecclesia, cui hi non solum præesse, sed etiam egentioribus postea poterunt subuenire. Hæc igitur census distributio erit, Pauperibus pars media media mediocribus alendis infumetur; atq; ita duplò, triplòue mediocrium numerus excellet; quorum duobus, aut tribus vna pauperum satis erit pensio, reliquum parentes suppeditabunt: ditiores tot assumentur, quot supra aliorum numerum extructa habitatio commodè capiet, quorum pecuniis communia Seminariorum onera subleuabuntur.

5 **RECIPIENDORVM** alumnorum propinqui duo, vel tres sponsores se, vadesque pro illis offerent, quosque illi sumptus, toto studiorum decursu fecerint, si fortè eos ab Ecclesiastici status proposito resilire contigerit, eosdem se integrè reddituros, ni ab iisdem fiat restitutio, publico fortunarum nexu, & obligatione cauebunt.

6 **QVI** Seminariis Rectores, Magistrique

præficientur, vitæ integritate, pietate, prudentiâque fint conspicui. Rectores etiam, quoad eius fieri poterit, Sacerdotes eligentur.

7 ROMANVS Catechismus quàm sapiffimè, facrorum rituum & ceremoniarum rationes, Ecclesiasticæ hiftoriæ explicationes compendiaræ, certis ftatiffue diebus, Seminariorum alumnis perlegentur. Exhortationes verò domesticæ, de Dei, & Ecclesiæ præceptis, ab iisdem quafi ad populum, exercitationis caufa habebuntur.

8 QVO tempore cibum capient, excerpta, aut ex facris Bibliorum librîs, aut veterum patrû homilijs, lectio menfæ nunquâ decrit.

9 QVI Seminarij Præfectus erit, is aut faltem alius, decimo quoque die, de virtutibus, vitiis, iisque rebus, quæ ad eorum institutum fpectare maximè videbuntur, piam aliquam apud alumnos concionem habebit.

10 QVOS emenfis ftudiorum ftadiis, facris ordinibus alumnos initiarint, eos Epifcopi, vel Parochialis alicuius Ecclesiæ adminiftrationi, vel fcholis regendis, intra Decanatum, vel Archipresbyteratum fi com-

modè fieri possit, præficient, eosdèmq; Patronis tam sæcularibus, quàm Ecclesiasticis quàm poterunt amantissimè cõmendabunt.

11 SEMINARIUM Episcopi, sin minùs ipsi poterunt, at saltem per alium tertio quoque mense visitabunt.

12 NVLLI alumnorum liceat confecto studiorum tempore, in alienam Dioccesim, non obtenta ab Episcopo venia, transire. Eosdè verò alumnos in Domino hortamur, vt acceptorum beneficiorum memoriam debita gratitudine recolant, cumulent, illustrent : illúdque cui omnia meritissimè velle debent, Seminarium, qua poterunt, dum viuent, ratione adiuuent, aut saltem pio aliquo legato morientes subleuent.

DE HOSPITALIBVS, LE-
profariis, aliisque piis locis.

CAP. 6.

I

VÆ sub Regis protectione immediatè non sunt Hospitalia, piaue alia loca, ea omnia Episcopi etiam, vti sedis Apo-

stolicæ delegati, auctoritate sibi à Tridétino Concilio tributa ita visitent, vt pauperum commodis, sua etiam commoda putent esse postponenda.

2 IN visitatione curent Episcopi, vt quos integra vitæ anteaactæ ratio, morum perspecta probitas, maturûque ætatis iudicium, non omnibus commendarint, quósue numeri, calculorûmque subductionis ignaros, aut alieno quouis, sed potissimùm locorû ipso- rum aere oppressos nouerint, illi ad Hospita- lium administrationem non adhibeantur.

3 QVOD sacrosancta Tridentina præcepit Synodus, Procuratores, qui hospitalia administrant, accepti, expensique rationem quotannis Ordinario reddant, nisi aliter in fundatione expressè cautum sit. Quod si ex institutione, aut ordinatione aliqua loci, ali- quibus ad id deputatis ratio reddenda sit, tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius.

4 QVI verò huic muneri præficiendi fue- rint, hi sanctissimo priùs profiteantur iura- mento se Christi patrimonium, qua decet religione administraturos, fructus in vfus

necessarios fideliter collocaturos, ablata malèque alienata recuperaturos, labantia ædificia restauraturos, bona redditusque locorum, quibus præsent, absque fideiussore idoneo non locaturos, ijsque quibus ex instituto præstò esse debet, bona fide esse subuenturos.

5 QVOQUE segnioris curæ suspicionem fugiant, faciliusque miserabilibus personis destinata bona conferuent, vni eidemque, nisi fortè interiectis spatiis, administrationem, imperiumque Episcopi nunquam prorogari sinant.

6 QVÆ peregrinorum auxiliis dicata sunt Hospitalia, in ijs verè peregrini quique, aut summa oppressi egestate, aut nimio confecti senio, aut virium imbecillitate, victum sibi quæritare non possunt, soli recipiantur. Aleatores, nebulones, habitum in sui dissimulationem mentientes, blasphemii, petulantibus, intemperantes, peruicaces, quique pacatæ vitæ insensiti, faciliè genium mutare non possunt, procul hospitio arceantur.

7 QVI iuvenes, nubileque puellas, non probata coniugij fide, secum ducunt, ijs post

noctē vnā, his locis commorari non liceat.

8 VIRI, fœminæque separatim habitent, nec alij alios ad se inuicem, licet matrimonio coniunctos admittant.

9 ÆGROTORVM, infirmorūmq; curæ, exequendisq; officiis tot ministri sufficiantur, quot eorum salutē, auxiliūque opus esse Hospitalium Præfecti nouerint. Hi verò ex medicorum consilio, quæ necessaria sunt, qua maxima poterunt charitate, illis subministrant, & vel minima quæque temporum momēta, attentius ad eorum salutē obseruēt.

10 PECCATA ægrotos cōfiteri, sanctissimāque Eucharistiam sumere, qui ijs gubernandis commissi fuerint, qua fieri poterit vigilantia, curent.

11 CAVSARIOS, quique à morbo conualescunt, nisi optimè perfanati fuerint, hospitij Præfecti non dimittant, ne vel recrudescēte morbo, grauius recidant, atque ita sumptus augeantur, vel etiam in itinere, vitæ dispendio deficiant.

12 QUI Missæ sacra festis saltem diebus in Valetudinario celebrent, sacramenta lan-

guentibus debite administrant, deficientes crebris adhortationibus confortentur, saluberrimoque viatico ad extremum vitæ spiritum muniant, defunctorum nomina, genus, patriamque libro exceptam annotent, Sacerdotes necessarij Procuratorum aliorumque Rectorum diligentia Hospitalibus, piisque aliis locis apponantur.

13 NE quos vel labore, vel ære proprio parentes alere non poterunt, infantuli crudeliùs exponantur, proposita excommunicatione, aliisque ex arbitrio pœnis, Episcopi quoad eius fieri poterit, impedian; Rectores illius loci diligentissimè inquirent. Quosque tanti criminis reos, per confessionem nouerint, eos, ni priùs satisfecerint, Confessarij non absoluant.

14 QVÆ ad proiectorum infantium salutem cōmoda sunt, lintea, cunæ, Nutrices subsidiariæ, quibus donec baptizentur, alendi tradantur, ea omnia parata, instructaque à Procuratoribus, aut Rectoribus habeantur.

15 INFANTES, ubi primùm per ætatem licuerit, locis ijs, quibus commodè, &

per facultates fieri poterit, moribus optimis artibusque, quæ sexum deceant, tam mares, quàm foeminae instruantur, donec eis Deo iuuante, prouisum fuerit.

16 QVOD lege diuina sancitum est, leprosos in ciuitatum salutem Nosocomijs Episcopi concludent. Magistratus etiam adhortantes, ne eos vel imminentibus ex ipsorum commixtione periculis, vel ipso etiam aspectu formidabiles per vrbes euagari sināt.

17 QVI morbos falsò simulant, fictis verborum ambagibus, gestuque ad miserationem arte composito, simpliciores vulgi animos adiecto fucò decipiunt, eos Parochias circumire Episcopi non sinant, sed eos solos, qui piè, sedatè, nullisque sermonum anfractibus, victum eleemosynarum petitione extra Ecclesiam quærīt abunt.

18 QVI firma corporis constitutione, nec accisis aliqua ratione viribus externi pauperes fuerint, eos post triduum Rectores, nec Hospitalibus excipiāt, nec publicè ostiatimq; mendicare permittant.

19 MAGISTRATVS omnes, Chri-

ſtiſque fideles alios hortatur hæc Synodus, vt quos certo aliquo, nec ſimulato morbo verè conflictari mendicos nouerint, eos in vnum locum cogere, pijsque eleemofynis ſuſtentare, conſociatis cum Ordinario auxilijs diligentiffimè procurent.

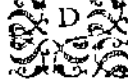
20 IN vitam, morèſque mendicantium, pauperumque Epifcopi diligenter inquirent; eos ad communionem, Paſchatis ſaltè tempore, compellant; quos peruiſces, reluctantèſque nouerint, eiciant.

21 QVOS illo anno confeſſos fuiſſe, ſanctamque Euchariftiam ſumpſiſſe, aut liquidò non conſtarit, aut ſaltem probabile non fuerit, eos, ni præceptis Eccleſiæ ilicò paruerint, Hoſpitaliũ Rectores nuſquã admittant.

DE CONFRATERNITATIBVS

& ſodalitijs.

CAP. 7.

1 ISCIPLINATORVM, ſeu
 Pœnitentium ſocietates abſque
 Epifcopi licètia nullæ inſtituantur; inſtitutas, ex ſacris Tridentini Concilij

decretis, vel tanquam sedis Apostolicæ delegati, Episcopi visitent, institutorum, legumque suarum, si probatæ illæ sint, formam rite Confratres exequi, quæque in illis corrupta viderint, ea emendanda, vel etiam penitus tollenda curent.

2 Q V O S ad confratriarum regimen accedere Gubernatores continget, eos in ipsa muneris susceptione, in legum, statutorumque observationem, aut iuramento, aut saltem pollicitatione Episcopi se obstringere hortentur, curentque diligenter, ut quæ illis iniuncta fuerit Officii recitandi, orandi que formula, ea statis diebus, horisque, qua decet, deuotione obseruetur.

3 Q V O tempore Dominicis, festisque alijs diebus, diuina officia recitantur, sacra Missarum solemnia cantu celebrantur, concionesque aut in Cathedrali, aut Parochiali Ecclesia publicè habentur, eo tempore nullæ in confraternitatibus ceremoniæ, nulla sacra peragantur.

4 Q V Æ publicè supplicationes decernentur, quibus Confratres adesse necessa-

rium fuerit, frequentes eos conuenire Episcopi hortentur.

5 QVÆ petulans adeò confraternitas fuerit, vt omnibus scandalo sit, emendarique nullo modo possit, ei vel aliam Episcopi sufficiant, aut si visum fuerit, rescindant, eiusque penitus memoriam obruant.

6 QVOD Tridentina iussit Synodus, à Confratrum Oeconomis, quotannis Episcopi sibi, vel quibus visum fuerit, à se constitutis, gestæ administrationis rationem exposcant.

7 PRÆFECTOS, ad sodales, seu Confratres hortationes frequenter habere iubeant; hunc Laïcis modum præscribentes, vt altioribus relictis Theosophiæ mysteriis, solas virtutum laudes, vitiorumque damna morali sermone persequantur.

8 CONFRATRES confiteri sæpissimè, sæpissimè Eucharistiam sumere suadeant, nocturnas preces, nocturnas ceremonias ob ea, quæ inde emergere solèt incommoda, quàm fieri poterit, rarissimè concedant.

9 QVÆ sodalitiarum precibus dicata

sunt oratoria, in ijs nulla conuiuia, commensationesque nullas, vel ipsis Confratrum sumptibus agitari, nihilque, quod ad ipsa sodalitia & ad religionem pietatemque non pertineat, in ijsdem tractari permittant.

10 QVI sacra fidei Christianæ elementa non nouerint, quiue aut insigniter improbi, aut ad flagitia accommodati fuerint, eos in aliorum numerum Præfecti non adscribant, adscriptos si moniti vitæ rationem non mutarint, flagitijque persequentes fuerint, implorata Episcopi authoritate, ab eorundem societate segregent, & expellant.

CONCILI
PROVINCIALIS
THOLOSANI
PARS QUARTA,
Quæ est de pœnis seu Iu-
risdictione.

DE EXCOMMUNICATIONE.

CAP. I.

I **G**RAVE profectò, & in-
comparabile damnum est
extra Communionem San-
ctorum esse, Dei Op. Max.
gratia, spirituali eiusdem
protectione, Christi meri-
tis, & demum Ecclesiæ suffragiis, & sacra-
mentorum usu priuari. Hæc omnia facit ex-
communicatio, quæ pœnarum omnium
grauissima, formidabilissimæque, vt Chri-

stianis minimè contemnēda, sed potius summo cum tremore pertimescenda ; ita sobriè admodum, summâque circumspectione, prudentia, maturitate in pœnam, salutēque non in exitium, perniciēque est adhibēda.

2 QVOD igitur sacri Canones, generalia Concilia omnia, sancta Tridentina Synodus, & denique Pij V. Pont. Max. laudanda constitutio præcepit, ad rerum, locorum, personarum, temporis demum rationem summa deinceps cautione excommunicationes accommodentur.

3 QVÆ ad extrahendam rei alicuius veritatem ad rerum perditarum, subtractarūque reuclationem præmissis monitionibus vulgò excommunicationes generales fiunt, ni eas Metropolitanus, Suffraganeiūque, quibus hæc cura potissimū incumbit, iusserint, aut Ordinarius locorum delegatis publicandas Apostolica sedes mandarit, eas nullus, quauis tandem fungatur autoritate, ex eadem Pij V. regula publicare, aut decernere audeat.

4 QVAS causa accuratè inspecta, decerni

excommunicationes statutum fuerit, hæ ad illorum tantum, quorum ciuilitè interest, instantiam pro re minimè contemnenda, cæque nominatim expressa, concedantur.

5 QVÆ verò pro Ecclesiis, piis locis, communitatibus, Collegiis, vniuersalibúsque successoribus, quos plenam rerum ipsarum cognitionem non habere probabile fuerit, decernentur, in ijs non accurata illa definitaque designatio requiretur, sed generalis, vniuersaque rerum notatio, non vaga quidem illa, aut incerta nimium, & à veritate nimis aliena sufficiet.

6 NVLLÆ pro maledictis, conuitiisque, ni fortè atrociora Ordinarij iudicio videbuntur: nullæ pro crimine, rebúsque illis, quarum aut non ita occulta est cognitio, aut ita temporis diuturnitate demersa, vt earum conseruari memoriam non potuisse verisimile sit: nullæ in excommunicati, aut perdit, scelestique hominis gratiam: nullæ in eum, quem rebus in monitorio contentis satisfacere nequaquam posse certum sit: nullæ denique in ijs locis, quibus eas aut negligi, aut

contemni periculum fuerit, excommunicationes decernantur.

7 IN causis iudicialibus à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto Iudices Ecclesiastici abstineant, quandocunque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria authoritate ab ipsis fieri possit, quemadmodum fusiùs cautum est grauißimo sanè sacræ Tridentinæ Synodi decreto, quod ea, qua decet, diligetia ab omnibus obseruetur.

8 QVÆ verò eiusmodi excommunicationes decernentur, eas non priùs publicare liceat, quàm alia omnia tentata fuerint iuris remedia, cùm scilicet, aut mulctæ irrogandæ facultas, aut pignorum captio, aut personæ comprehensio, aut beneficiorum priuatio deficit, plenâque ac certa sit apud Iudicem contumacia.

9 ET cùm nemini in messem alienam falcem iure mittere sit concessum, sciant sæculares Magistratus ex Tridentinæ Synodi decreto sibi nefas esse prohibere Ecclesiastico Iudici, ne quem excommunicet, aut mandare, vt latam excommunicationem reuo-

cet, sub prætextu, quòd forma debita non fuerit obseruata, cùm non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertineat.

IO EPISCOPIS eorúmque, & Vicariis & Officialibus, ad quos solos hæc causarum pertinet cognitio, iubet eadem Synodus, sola æquitatis, iurisque ratione, nec alia quauis causa, excommunicationes decernere, suspendere, aut reuocare; Eum tamen in decernendis modum adhibeant, ne sæpius iterata earum propositio, iis, damnofo Ecclesiasticæ authoritatis præiudicio, contemptum afferre possit.

II QVOS Ecclesiastici Iudices etiam authoritatem habentes excommunicatos denunciari, quæque excommunicationes contra aliquem publicari iusserint, eas Parochi alijque animarum curam habentes, illorúmque cooperatores promulgare non audeant, ni literæ authenticæ fuerint, sigillóque obfignatæ, quibus etiam iusta excommunicationis causa non Iudici solùm, sed omnibus aliis cognita, expressa sit; imò & rei peremptoriè moniti, & citati aperta in Iudi-

cem contumacia innotescat.

12 **ET** quoniam multos hac in nostra prouincia non per annum quidem, sed quod inuiti referimus, vltra triennium canonicè excommunicatos, quæ ciuiliū bellorum est calamitas in hac etiamnum infordeſcentia permanere, nō ſine dolore accepimus, Comprovincialibus Episcopis, eorūque & Vicariis & Officialibus præcipit hæc Synodus, vt eos edicto etiam publicè propoſito moneant, iurisque aliis remediis ad reſipſcentiam inducant: dilatores, Eccleſiæque gremium cunctando detrectantes, publicè, nominatimque excommunicent, à Sacramentis, fideliumque communione, imò & familiaritate repellant.

13 **QVOS** obdurato animo in ea damnationis ſalebra ab vltimæ monitionis die, & hæſiſſe, & per annum torpiſſe cognouerint, in eos tanquam de hæreſi ſuſpectos, iure, ac Tridentini Concilij præſcripto agant.

DE IURISDICTIONE
ECCLESIASTICA, ET IUDICIALI foro Episcopi.

CAP. 2.

I **N** **E** C ille, qui in rebus omnibus tantopere commendatur ordo, nec optandus Ecclesiæ splendor intactus conservari potest, ni sua Laicis, sua quoque Ecclesiasticis iura remaneant: nec demum sine æterna animarum perditione, quæ à Christo ipso, legéque antiquissima libertatem sortita est, Ecclesiæ iurisdictio violari potest. Sacra sacris, alia aliis sunt committenda. Nos itaque Ecclesiæ dignitati, & eorum, qui imprudentes forsane eam comminuunt, salutem consulere volētes, ea omnia, & singula quæ ex sacris Canonibus, generalibus Conciliis, Apostolicisque aliis constitutionibus, Oecumenica illa Laterani, Tridentiq; Concilia in Ecclesiasticarum personarum gratiam religiosissimè sanxerunt, in eos omnes, qui iurisditionem Ecclesiasti-

cam obiectis auocamentis, impediunt, aut occupant, quique Ecclesiasticos in suo iure interpellant, promulgamus, diligentérque animaduertenda proponimus.

2 QVÆ vel priuata, vel publica persona, quæue Societas, Collegium, aut Vniuersitas, bona mobilia, seu immobilia, iura, siue perpetua, siue temporalia, iurisdictiones, honores, ius aut eligendi, aut conferendi aliquam Ecclesiam, aut præbendam, locum, redditum, vel ad Cathedralium Ecclesiarum Capitula, vel ad Religiosorum, aut mendicantium, aut Monachorum, aut Monialium Monasteria, vel denique ad Archiepiscopi & Suffraganeorum mensam quauis ratione, tituloue, pertinentia, in totum, vel in partem vsurparit, interturbarit, occupauerit, inuaserit, violenta possessione detinuerit, vel etiam iustos possessores exturbarit, vel fructuum perceptione, vel etiam percipiendi iure spoliarit, excommunicatione, si singularis persona fuerit, si societas Ecclesiastica, interdicto se teneri norit, à quibus, nisi præuia satisfactione, absolui non possint.

3 QVI de causis Ecclesiasticis ad Archiepiscopi, Comprovincialiumue forum pertinentibus cognoscere, iudicareue præsumpserint, excommunicatione ipso facto incurrant.

4 QVI contra præmissa omnia vel singula, re, iussu, consilio, vel etiam consensu fecerint, aut aggressi fuerint, iisdem excommunicationis, interdictique poenis subiiciantur.

5 PROVINCIAE nostræ sacris etiam initiatos Clericos, in causis, & criminalibus, & ciuilibus mixtisque, absque Ordinarij petita, nedum concessa venia, passim coram Iudicibus Laicis sacramento rogatos, aut multis irrogatis, aut sequestratione fructuum coactos, aut, quod durum magis est, liberè, & spontè testimonium ferre, non sine summa displicentia audiuius. Huic morbo, qua possumus diligentia, occurrere cupientes, Clericos etiam in causis ciuilibus, quibus aut aliter veritas haberi non possit, aut illorum testimonium necessarium sit, à solo Episcopo sacramento adigi posse hac Synodo declaramus. . .

6 QVI clericali habitu incedentes, tonsura

cōspicui, clericalitéq; viuentes & alicui Ecclesiæ de mandato Episcopi inferuientes, aut beneficium Ecclesiasticum obtinentes, licet minimè sacris initiati Clerici, Laïcorum Iudicium iussionibus, mulctis, fructuūque sequestrationibus parentes, in causa qualibet criminali, ciuili, aut mixta, non obtenta Episcopi proprij, ex causa tantū graui, iuxta sanctiones canonicas, gratisque concedenda licentia, coram ijs testimonium posthac dixerint, excommunicentur. Quam tamen licentiam non concedant Episcopi in ijs causis criminalibus, in quibus infligenda est pœna sanguinis, aut mutilatio membri.

7 QVI alij, licet Ecclesiastico, suam, aut Ecclesiæ suæ iurisdictionem Prælati, cuiuscunque fuerit dignitatis, simoniaca Christiani populi offensione vendiderit, commiserit, locaritūe, ipso facto excōmunicatus existat.

8 QVI super hac re contractus habiti, quę pacta inita fuerint, ea & à iure, & à Tridentina Synodo damnata tanquam illicita rescindantur, & antiquentur. Paciscens excommunicatione innodatus existat: vendens præter

pœnas canonicas, exigendæ pæctæ pecuniæ actione excludatur & excidat.

9 QVOS vel sæculares, vel regulares Clericos, quosue Hospitalium, piorumque aliorum locorum administratores in causis, quæ fori Ecclesiastici quacunque tandem ratione fuerint, vel actores, vel reos, vel quouis alio modo diem à iudice sæculari indictum obire, eiusque Iudicio se permittere cognoverint, eos Episcopi seuera pœnarum, censurarumque animaduersione pro arbitrio puniant.

10 QVÆ in præmissis, causisque aliis omnibus ex Tridentini Concilij decretis ad Ecclesiasticum forum quavis ratione pertinentibus, coram Iudice, foroque sæculari lites inuectæ, qui actus quacunque occasione, aut prætextu decreti fuerint, hi omnes irriti, nulliusque momenti habeantur.

11 ECCLESIASTICI quicunque Iudices, Metropolitani, Suffraganeorumque omnes, & Vicarij, & Officiales ius unicuique, pauperibus præsertim, miserabilibusque personis, qua fieri poterit religione reddant,

facilesque se, & paratos petentibus præbeant, commissarum sibi causarum actiones, easque maximè quibus summarie de iure procedere licet, ex Tridentini Concilij decreto quam citissimè dissoluant, & expediant, litigantiumque sumptibus, qua maximè poterunt charitate, parcant.

12 QVÆ de alimentis, mercede, piisque locis, aliæque id genus, quæ moram non patiuntur, controuersia erunt, eas in ijs, qui iure permittuntur casibus, ex æquo & bono, quanta maxima fieri poterit temporis breuitate dirimant.

13 ATQVE, vt omnis auaritiæ suspicio à foro Ecclesiastico arceatur, omnibus, singulisque Episcopalis, & verò Metropolitanæ curiæ Notariis, Secretariis, carcerum Custodibus, Lictoribus, aliisque Ministris, in operis mercedem taxam ab ipsis quamprimum definiendam honesta iustaque æstimatione Episcopi statuant, & iniungant.

14 QVI taxæ constitutum modum Ministri exceßerint, ij, quicumque tandem illi sint, & officij priuatione, & inhabilitatione,

aliisque pœnis seuerissimè pro modo culpæ puniantur.

15 **NEVE** indefensæ personæ miserabiles, aut iure suo excidant, aut potentiorum aduersariorum gratia iniustè opprimantur, ijs aut generales Procuratores, Aduocatósque Episcopi in suis Diœcesibus constituât, aut quoties ita feret occasio, de patrocinio, defensionéque prouideant, quam qui absque probanda ratione suscipere recusarit, inhabilis ad Ecclesiastica pertractanda negotia Episcopi arbitrio censeatur.

16 **EPISCOPALIVM** carcerum custodiæ eos Suffraganei præficient, quos ad omne munus paratissimos, vigilantissimósque, & verò pietate, charitatéque commendabiles nouerint, quique ij sint, qui & reorum commoditati, & curiæ securitati consulant.

17 **CARCERES** non Episcopales modò, sed & sæculariû Iudicium, Episcopi ipsi, aut si impediti fuerint, per alium sæpissimè visitent, carceratorum religioni, & vitæ alimentis sedulò consulant, sacramentáque

oportunis temporibus illis administrari curent. Ad quod charitatis opus sæculares potestates, Magistratúsque in Domino cohortamur ; in hoc eórum grátiam & optamus, & speramus ; totísque in Christo visceribus expetimus.

18 QVOD Tridentina sanxit Synodus, in visitationis, correctionis, réformationis, habilitatis, inhabilitatis, criminalibúsque causis, quas aut Episcopus, aut illius Officialis interlocutiones decretorias edixerint, quódue aliud grauamen fuerit, nisi grauamen huiusmodi per definitiuam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiua appellari non possit, ab iis omnibus ante definitiuam, seu vim definitiue habentem non appelletur: Si fiat, appellationi Iudex non deferat; Nec verò Metropolitanus ad quem prouocatum est, donec definitiua, seu vim definitiue habens sententia lata fuerit, cognitionem grauaminis nec ipse suscipiat, nec ei alterum apponat, sed nec tantum acta causæ appellantis sumptibus mitti decernat.

19 SI correctionis modum Episcopus, il-

liúsue Officialis exceſſerit, exceſſúsque in appellationis literis expreſſus fuerit, appellationi tunc deferatur.

20. QVÆ de cauſis ad viſitationem, correptionémque pertinentibus definiens lata ſententia fuerit, ab ea ita appellari liceat, vt illius executionem, nec remoretur, nec impediatur appellatio. Quæ de grauamine quod per appellationem à definitiua reparari nequit, interlocutoria ſententiæ latae ſunt, quale grauamen eſt non iuſtæ carcerationis, ab ijs liceat prouocare, prouocationem audire, imò & cauſæ acta ad appellationis Iudicem deferenda curare, ſed & is, cuius cauſa agitur, in carcere interea permaneat, donec cauſa cognita ab eo, ad quem appellatum fuerit, Iudice, aliter cautum decretumque reperiatur.

21 QVÆ appellationum legitimè interpoſitarum in ſecunda inſtantia cauſæ erunt, dum ab Ordinariorum ſententiis erit prouocatum, eæ omnes coram Archiepiſcopo, aut illius Officiali in hac ipſa ciuitate tractentur & cognoscantur; niſi omiſſo medio, ad ſedem Apoſtolicam fuerit appellatum.

22 IN prima sua Dioecesana Synodo, quod Tridentini Concilij decretum est, quatuor saltem, aut Cathedralium Ecclesiarum Canonicos, aut in Ecclesiastica dignitate constitutos, rerum scientia, vitæque probitate insignes viros solos in causis Ecclesiasticis, spiritualibus, & ad Ecclesiasticum forum quacunque ratione pertinentibus constituendos Episcopi singuli deligant; selectorum nomina ad sanctissimum D.N. mittant.

23 SI quis eorum aut decesserit, aut iuste abfuerit, ei alius per Episcopum Capituli consilio subrogetur. Hic, quadietum est ratione adnotatus, ad reliquos superius nominatos mittatur.

24 QVIBVS ipsi causis, rationibus, auctoritatibusque adducti sententiâ pronuntiarint, eas omnes Notarij acta causæ excipientis propria manuscriptas, subscriptasque, & verò curiæ actis adscribendas infra decem à lata ab ijs sententiâ dies reddere, & consignare teneantur. Qui secus faxint, ijs vignitiq, aureorum multa irrogetur. Huius media pars ei, qui causa ceciderit, piis locis ab Epi-

scopo declarandis altera applicetur, imò & ipso facto applicata censeatur.

25 IN Ecclesiis ius non dicant, sed aut Tholosæ Archiepiscopalem curiam, aut loci alterius Episcopalem, aut demum alium commodiorem locum seligant.

26 SPORTVLAS, aut in Diocesana Synodo, aut ab ipsis Episcopis constitutas in datarum sententiarum mercedem accipiant. Harum dimidium vtraque partium, antequam acta exhibeantur, in Actuarij manibus deponere teneatur.

DE RERV. ECCLESIASTI-
carum, beneficiorumque, aut locatione,
aut alienatione.

CAP. 3.

I NEFICIORVM, Eccle-
siasticarumque rerum locationes,
in Emphyteosim concessiones,
permutationes, hypothecæ, & obligationes
sanctissimis Canonum constitutionibus con-
trariæ, damnosum successoribus præiudi-
cium, certumque Ecclesiæ detrimentum non

rarò afferre consueuerunt. His incommodis providere Episcoporum est : in id illi præcipuè incumbant, quæque super hac re, & Tridentina Synodus, & Summorum Pontificum autoritas iustè adeò præcepit, ea omnia in vsum reuocanda, & pro virili in sua quisque Diocæsi obseruanda curent.

2 **EPISCOPI**, aut generales eorum Vicarij cum duobus aliis aptioribus, probatioribusque viris, altero quidem à Capitulo, & ciuitatis Clero, altero in Dioecesana Synodo huius autoritate eligendis; deputandisque, quascunque rerum Ecclesiasticarum locationes, in Emphyteosim concessiones, permutationes, hypothecas, obligationesque ad longum tempus à triginta annis factas, bona fide recognoscant.

3 **QVAS** aut Ecclesiæ damno, aut successorum præiudicio, aut contra Canonicas sanctiones factas esse cognouerint, quod tamen absque causarum pendentium præiudicio fiat, eas omnes irritas declarent.

4 **QVÆ** ab ipsis Episcopis locationes factæ erūt, eas solus Metropolitanus recognoscat.

5 QVÆ res ad Episcopum, eiusue mensam pertinebit, cuiusue locationis ipse, aut eius Vicarius, Curatores, Commissarij, executorésue fuerint, vicinioris Episcopi vnà cum deputatis ab eodem Capitulo, & Clero locationis recognitio, iudicatioque esto.

6 DELECTOS iam deputatósque, si recusari iusta forsan præscriptione contigerit, alij in eadem causa ab eodem Capitulo, Cleroque in eorum locum sufficiantur.

7 QVÆ sub obtinendæ à sede Apostolica confirmationis conditione Ecclesiasticorum bonorum alienationes factæ erunt, quæ non obtenta confirmatione iniuste interim possidentur, eas omnes, quæcunque tandem illæ fuerint, siue Hospitalium, seu bonorum ad fabricæ, luminariûmque (vt aiunt) vsum destinatorum, Episcopi diligenter inquirant, summâque vigilantia recognoscant.

8 QVAS sub ea, nec adhuc expleta conditione, à triginta annis factas alienationes compererint, irritas eas, inanésque declarent.

9 QVI in bonorum cuiusmodi iniustam possessionem grassati, vel intrusi fuerint, eaq;

non obtenta confirmatione iniuste detinuerint, eos & possessione illicò deturbent, & verò pœnis à sacris Canonibus , & Pontificum Summorum constitutionibus sancitis, qua decet, seueritate, puniant.

IO HOC vt faciliùs dignosci , rerùmque Ecclesiasticarum conseruationi tutiùs in posterum prouideri queat , omnes & singuli Ecclesiarum, Præbendarum, Confraternitatum, piorùmque locorum omnium Rectores, Administratores, & verò Metropolitanì, Suffraganeorùmque Capitula rerum omnium mobilium , & immobilium , iurium, censuum, bonorùmq; aliorum inuentarium, Notarij publici , duorùmque aut trium ex antiquioribus ciuitatis Laïcorù manu obsignatum, intra duos ab huius decreti publicatione menses conficiant.

II HVIVS inuentarij duo exempla , eaque Notarij eiusdem signo , Laïcorumque eorundem manu subscripta describantur: Alterum in communi Episcopi , Capituli que Archiuio, si Cathedralis Ecclesia fuerit, seruetur : Ad Metropolitanum alterum mitta-

tur. Collegiata vnum in suo recondat, alterum Cathedralis Ecclesiæ Archiuio custodiendum tradat. Qui Beneficiarij reliquerunt, alterum propriæ Ecclesiæ Archiuio recondent, Cathedrali Ecclesiæ alterum committent.

12 QVÆCVNQVE Archiuia duabus clauibus obferentur, vnā in Cathedralibus, Episcopus: in Collegiatis, Præfectus: alteram Capitula seruent.

13 IN visitationibus ea cum rebus inuentaria Episcopi conferant, quæque perire restituant: inuentaria, si opus fuerit, renouanda curent; Quosque ex iis bona Ecclesiæ aliqua, magna, vel parua, mobilia, seu immobilia vendidisse, alienasse, permutasse, aut quauis alia ratione distraxisse cognouerint, descriptis antea pœnis seuerè puniant.

14 QVÆ iam antea factæ sunt, quâsque in posterum Ecclesiasticarum rerum alienationes Apostolica autoritate fieri cōtinget, eas Episcopi, generalésque eorum Vicarij diligenti peruestigatione accuratissimè perpendant, non temere, sed maturo consilio

peragant, Ecclesiarum commoda, indemnitate quæ sibi rebus omnibus præponendam putent.

15 **QVI** contra Canonum decreta, Ecclesiastica bona alienare, iniuste detinere, occupare præsumperit, eos excommunicationis vinculo adstringi populum frequentissime doceant.

16 **S V F F R A G A N E O S** omnes hortatur, enixeque in Domino obsecrat hæc Synodus, ut semel saltem in anno Tridentini Concilij decretum sub sessione 22. Cap. 2. de reform. quod incipit, Si quis Clericorum; nec non eam, quæ ad hos potissimum occupatores spectat, promulgatæ quotannis à summo Pontifice in die Cœnæ Domini, Bullæ partē vulgari idiomate frequenti populo publicari curent, quò omnibus innotescat iniustos rerum Ecclesiasticarum, quæcunque tandem illæ sint, usurpatores à solo Rom. Pont. absolvendos, ipso iure excommunicatos esse.

17 **N E M O** beneficiorum bona in emphyteosim concedat, vel ad longum tempus

locet, ni euidens Ecclesiæ vtilitas Episcopi iudicio aliud postularit. Quæ hoc modo facta fuerit, locatio nulla sit, quique secus fecerit, ab Ordinario puniatur.

18 QVÆ hac ratione locationes fieri consueuerunt, vt prædia conductori meliora reddere liceat, dum quod impensæ factum est, sub locationis finem præstetur, ea prorsus nullæ sint, nec prædia deinceps, nisi cum locantis consensu meliora reddere liceat, idque ad certam tantum summam, eamque quæ facile sub locationis finem ab eodem rependi queat.

19 QVÆ bonorum Ecclesiasticorum locationes fient, publicè fiât: grauatæ erè alieno Ecclesiæ bona non locentur: nec prius conductoribus locationis instrumenta tradantur, quàm locupletes idoneosque fideiussores ipsi dederint.

20 VBI aliquis Ecclesiasticus defunctus fuerit, hæredes Episcopus compellat, vt quæ ad defuncti beneficia scripta, authoritates, instrumenta pertinent, ea omnia gratis, & sine vlla pactione ei qui in beneficium successerit, tradant.

21 QVÆ de legatis pijs suo postea loco dicentur, ea omnia Notarij, qua debent, religione synceritatè que seruent.

DE DECIMIS ET oblationibus.

CAP. 4.

I VOD diuino iure cautum est, sacrisq; vtriusque Testamenti, libris confirmatum, ex Tridentini Concilij decreto, communisque iuris dispositione, Laici Clericiue omnes, cuiuscunque gradus conditionisque fuerint, ad quos decimarum solutio spectat, illi Ecclesiæ, in cuius Parochia sita sunt prædia, de bonorum patrimonialium fructibus prædiales decimas, Parochiali verò seu baptismali in qua diuina audiunt, & Ecclesiastica sacramenta percipiunt, personales sine fraude persoluant.

2 QVI decimas aut subtrahunt, aut quò minùs persoluantur impediunt, ab Ordinariis excommunicentur, nec priùs, quàm omni parte satisfecerint, absoluantur.

3 QVÆ prædia decimarum solutionem iniuste intermiserint, ea locorum ipsorum, in quibus sita erunt, Episcopi, iuris omnibus remediis debitum pendere, qua dictum est ratione, compellant.

4 NON personarum, sed Dei intuitu decimæ persoluantur; Parochi igitur, & Prædicatores inter Missarum solennia, & in ijs, quæ primo quoque Adventus, & Quadragesimæ die Dominico habebuantur cōcionibus, eorum qui decimas aut negant, aut impediunt facinus, sacrilegiūque proponant, & Tridentini Concilij decretum, cuius iam antea mentionem fecimus, frequenti populo legant, vulgarique lingua interpretentur.

5 SED & eas, quæ altarium, Missarumq; venerationi dicantur oblationes, populo frequenter, Dominicis tamē diebus potissimū, faciendas commendent, vltro, sponteque redditarum merita vtilitatēque; denegatarum, aut ab inuitis expressarū, damna, poenāsque, quàm accurata poterunt, sedulitate frequentissimè commemorent.

DE SIMONIA ET confidentia.

CAP. 5.

I **VIBVS** ius cōferendi, eligendi, præsentandi, nominandi, aut quauis alia ratione prouidendi fuerit, ij omnes vel eorum, quicunque tandem fuerint Ministri, familiarésue nihil prorsus in Beneficij, gradúsue cōferendi gratiam, nec spontè quidem oblatum accipiant. Possit tamen Notarius, aut Cancellarius Episcopi in singulas collationes accipere mercedem suo labori congruam, quæ sigillo, cera, & cæteris computatis, aureum vnum non excedat, dùm tamen nullum ei pro officio exercendo salarium constitutum sit, nihilque inde emolumentum collatores directè, vel indirectè percipiant.

2 NVLLVM ita conferatur, recipiaturue Beneficium, vt ad eius, qui dederit, aut alterius cuiusuis nutum postea reddi debeat.

3 QVI aut Episcopi, aut Inferiores Beneficia conferent, ij ne tantillam quidem fru-

ctuum, quauis pietatis specie, partem, contra sacrorum Canonum instituta recipiant.

4 QVI his conditionibus Beneficium acceperit, is nullum se in eo ius, ex sacrorum Canonum institutione, adeptum esse, fructusque suos non facere, quos perceperit tuta conscientia retinere non posse norit. Eorum demum restitutioni quocunque iuris remedio compellatur.

5 QVI prauitatis Simoniacæ reus in consequendis ordinibus manifestò fuerit, pœnis à iure, & Summorum Pontificum statutis puniatur.

6 QVI dignitatem Ecclesiasticam sacrilega illa nundinatione adeptus fuerit, hac ipsa dignitate iure ipso priuetur, & ad eam, aut alias quascunque deinceps obtinendas inhabilis iudicetur. Qui beneficium, aut officium Ecclesiasticum, eo priuatus, fructus iuris actione restituat; Nec vnquam aut illud, aut quæcunque alia retinere possit.

7 QVI iteratæ sæpius Simonix crimine euietus fuerit, is & dictis antea pœnis subiacet, & corpore supplicium ferat, & degra-

datus ex Pij V. constitutionibus fidelium consortio ejciatur.

8 QVI ordines, ac beneficia Simoniaca licitatione contulerint, cuiuscunque tandem gradus & conditionis, imò & Episcopi, Archiepiscopi, maiorésue etiam fuerint, eadem Pij V. constitutione pœnis à iure statutis seuerè puniantur.

9 QVI peierauerint, iuxta sacros Canones à locorum Ordinariis seuerè puniantur.

10 QVICVNQVE aut beneficia possident, aut eorum administrationi pacta pensione præfecti sunt Confidentarij, ijs omnibus priuati & ad alia beneficia obtinenda inhabiles, in alias pœnas incidisse declarentur, quæ summorum Pontificum constitutionibus hac de re editis continentur, fructusque indebitè perceptos restituant.

11 QVOS Simoniacæ Confidentiaæ crimine teneri, aut constanti, celebrique hominum fama, aut legitimis coniecturis suspicio fuerit, eos Episcopi per Vicarios, Officialésue deprehendere studeant, præsumptiones, coniecturásue, singularibus testibus admissis

proben, compertúmque horrendum adeò facinus digna animaduersione puniant.

12 QVÆCVNQVE de Simoniaca Confidentia Sanctiss. D. N. Sixtus V. Bulla in huius Concilij calcem reponenda sanxit, ea omnia diligentissimè seruentur.

DE PROVISIONIBVS
ET RENVNTIATIONE
beneficiorum.

CAP. 6.

1 VI plures in præsentí Parochiales Ecclesias, aut Cathedralē alteram, alteram Parochialem obtinent, altera solum siue Parochali, siue Cathedrali retenta, alias non obstantibus omnibus, aut dispensationibus aut ad vitam vnionibus, ante Concilium Tridentinum obtentis, intra sex mensium spacium omninò dimittant. Qui secus fecerint, ea omnia, quæcunque possident Beneficia, ex ipsa Tridentini Concilij constitutione vacare ipso iure intelligant.

2 **E**L A P S I S sex mensibus, & sequuta declaratoria idoneos Parochialibus illis Ecclesiis, tanquam ipso iure vacantibus, Vicarios, donec legitimè conferantur, Episcopus apponat; congruam illis portionē fructuum assignet; Qui fructus vacante Ecclesia reliqui fuerint, illi vel eius fabricæ, vel ornamentis Episcopi iudicio assignentur.

3 **N**E sine autoritate, tituloue in occultam beneficiorum possessionem grassari cuiquam importunè liceat, quicumque Parochialia, aliæue beneficia possident, prouisiones, dispensationesque Episcopis suis intra semestre exhibeant. Qui secus faxint, censuris Ecclesiasticis, fructuum retentione, imò & beneficiorum priuatione puniantur.

4 **Q**U I beneficium Ecclesiasticum deinceps obtinuerit, in manibus aut Episcopi aut eius Vicarij, in hæc sacramenti verba iuret, Ego N. per hæc, quæ meis manibus tango, sacrosancta Dei Euangelia iuro, neque me, nec quenquam alium meo nomine quidquam beneficij huius obtinendi causa, sciente me cuiquam aut promississe, aut dedisse,

nec in hoc beneficio tacitam me alteri fidem contra sacros Canones accommodare. Ita me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. Hoc idem iusiurandum Episcopus in sua receptione præstet.

5 QVI præstito iuramento certā aliquam, quæ satis probari non possit, mali suspicionem reliquerint; ij ad eam purgationem Canonicam, quam Innocentius III. Pont. Max. iniunxit, teneantur.

6 QVI Præsentato, collationēque Beneficij postulanti Beneficium Episcopus aut quisquam alius conferre recusarit, is recusationis causas scripto exhibeat, & nisi illis inspectis, iudicatisque Superior Beneficium conferre nequeat: si secus faxit, collatio irrita, nullaque habeatur.

7 QVICVNQVE hac in nostra Provincia Beneficia obtinent, titulorum bonorumque immobilium suarum Ecclesiarum inuentarium conficiant, librōque ad eos usus accommodato, qua fieri poterit, probatiori ratione describant.

8 QVÆ de bonis, redditibus, iuribus, vnio-

nibus, aliisque omnibus, Ecclesiarum priuilegiis tabulæ conficiuntur, eæ claue in arca reconditæ loco tuto asseruandæ reponantur, nec vnquam, ni causa omninò necessaria peritorum iudicio aliter visum fuerit, aliò trāsferantur: Sed tantum collata exempla, quoties opus fuerit, desumantur.

9 QVIBVS in Capellaniis, cæterisque Beneficiis Ecclesiasticis quocunque nomine nuncupatis & verò in ipsis etiam vel Cathedralis, vel Collegiatæ Ecclesiæ portionibus, ex instituto, consuetudine, aut alio quouis iure ac nomine, curæ animarum munus incumbit, aut cōiunctum est, in earum aut collatione, aut quauis alia prouisionis ratione, quas examinis, approbationis, collationis, prouisionisue in Ecclesiis Parochialibus cautiones sacra Tridentina Synodus adhiberi iussit, eæ omnes teneantur, omninóque feruentur.

10 QVOS ad beneficia promouendos Patroni præsentarint, eos promiscuè Episcopi non admittant, sed eos solos instituant, quos diligenti adhibito examine, doctrina,

cantu, alijsque rebus ad Beneficij rectè, ritèq; obeunda munia necessariis instructos, præditosque iudicarint, ætatèque idoneos probanda testificatione, cognouerint.

II QVÆ curataram Ecclesiarum coram Ordinario in casibus à iure permissis permutationes fient, vbi aut Parochialium hominum numerus inæqualis admodum fuerit, aut eas præscripto antea examine permutantes non fuerint adepti, in ijs examen, sed absque concursu, proponatur.

DE RESIDENTIA.

CAP. 7.

1 **Q**VÆ de Episcopis à sacra Tridentina Synodo super hac re, decreta constitutàque sunt, ea omnia, qua fieri poterit diligentia, religiosissimè obseruentur.

2 QVI à curatis beneficiis contra Tridentini Concilij præceptum deinceps absuerint, eosque quos pro temporis absentia suos non fecerint, ijs, quibus ex eodem Concilio debentur fructus non soluerint, ij ornandis

reficiendisq̃ue eorum Ecclesiis, aut loci pauperibus attribuantur. Hanc attributionem Episcopi, quorum conscientiã hoc munus incumbit, implorato etiam, si opus fuerit, Principium & Magistratum auxilio ad sex menses nulla cunctatione exequantur.

3 QVI Beneficiis post absentiam cesserint, fructus, quos suos illius tempore non fecerint, aut ex pensionum fructibus, si quas sibi referuarint, aut ex eorum, quæcunque illa fuerint, bonis Episcopi diligentia Ecclesiæ satisfaciant. Qui hac in parte negligētes Episcopi fuerint, prima Prouinciali Synodo prætermis̃si huius officij rationem se reddituros essentorint.

4 AD infringendam peruiacem multorum cōtumaciam Episcopi eos omnes, quos in eorum ciuitatibus, Dicæcesibúsque curatum beneficium in titulum, commendamue habere cōtigerit, in ipsis beneficiis intra tempus ab ijsdem præfiniendum residere iubeant. Qui nō paruerint, pœnis à Tridentino Concilio, & Pij III. constitutione in non residentes statutis teneantur.

5 QVI Parochialem Ecclesiam vnionis etiam iure, non perpetuo quidem, sed tantum, dum ipse viuit, Canonicatui, & præbendæ, qua fruitur, coniunctam Canonicus obtinet, is festis præsertim solennibus nulli Parochiali muneri desit.

6 QVI Parochi, animarumque curatores in Cathedrali, Collegiatæue Ecclesia Dignitatem, Canonicatum, aliudue, aut Beneficium aut officium personalem in choro residentiam præ se ferens canonicè obtinent, eos commissæ Ecclesiæ statione relicta in Cathedralis, Collegiatæue choro præsentem adesse, quotidianasque distributiones participare, præsertim festis solennibus, Episcopi non patiantur; sed potius Parochi Ecclesiæ suscepti officij curam, muneræque præstare cogant. Quòd si præstito Parochiali debito seruitio, temporis aliquid superfuerit, tunc Canonicatus seruitio vacare, & distributiones quotidianas iure lucrari poterunt.

7 QVI Ecclesiastica Beneficia obtinent, in quibus, & si curata non sint, iure aut etiam instituto residere necessarium fuerit, eos si

resideant, Episcopi à iure statutis pœnis puniant, fructûsque, quibus mulctandi veniunt, pijs locis attribuant.

8 QVI impetrata discedendi facultate ab Ecclesia diutius abfuerit, mensis saltem spatium postquam redierit, Episcopum de suo reditu faciat certiozem. Qui neglexerit, pro absente habeatur. In Collegiatis, Cathedralibusque Ecclesiis, tertio quoque mense tres ex Capitulo primi Canonicoz, eorum qui aut Ecclesiis præpositi, aut beneficia in ijs possidentes non resident, nomina ad Episcopum descripta deferant.

9 QVÆ studiorum causa absentia facultates deinceps Canonicis ab Ordinariis locorum concedentur, in ijs hæc necessariò ponantur, ut verè in publico, celebrique Gymnasio, Theologiae, vel sacrae Canonum lectioni, aut saltem alijs, quæ iure Clericis permittuntur, scientiis seriò studeant.

10 VT minores viginti quinque annis, aut sint, aut fuerint, cum primùm eo in Gymnasio, quæ nunc absolvere cupiunt, studia aggredi cœperunt.

11 VT singulis annis suum in literis, eoque studiorum genere progressum, scripta Doctoris testificatione, Episcopo significant. Quod idem Episcopus aliunde secretò cognoscere curabit.

12 QVI intra suæ Parochiæ fines personalem residentiam postulantia Beneficia possidentes non resident, eos Parochi; Parochos ipsos, si idem in regione sibi tradita commiserint, foranei Vicarij ad Episcopum deferāt.

13 PLE ROSQVE videas, qui litium, & deuolutorum, quæ ipsi etiam suscitauerunt, imaginaria specie pacificam beneficiorum possessionem obumbrare, residentiâque eo nomine deuitare contendunt: verum, qui Beneficio, aut eius fructibus gaudet, is aut resideat, aut fructus non percipiat, aliisque Decreti poenis subiaceat.

DE VISITATIONE.

CAP. 8.

1 RÆCIPVVM hoc Episcopalis officij munus est, vultum pecoris sui agnoscere, & super

greges suos considerare. Quotannis itaque singulas, & sibi subditas, & alias etiam exemptas, quarum visitatio facultate sibi à sacris Canonibus concessa eorum curæ incumbit, Ecclesias Episcopi visitet. Quæ anno perfici non poterit, in sequentem visitatio prorogetur.

2 HOC verò sibi continuò ob oculos proponent, ad eorum, qui visitandi sunt, salutem institutam esse visitationem; Illis ideò propositum maximè esse debet, ut incorruptam in eis, orthodoxamque doctrinam, & verò morum laudandam disciplinam tueantur, ac restituant.

3 QVI iusta occasione impediti, id muneris per se præstare Episcopi nequeunt, Vicarios, Visitatoresque integros, idoneosque delegant, qui breui tempore visitationem sedulò absoluant, præterquam si Capitula essent exempta, quæ Episcopi ex decreto Tridentini Concilij per se visitare tenerentur.

4 QVI per se visitationis munus obierint, alterum ex Canonicis, aliisve, quos sibi adiumento fore prouiderint Ecclesiasticis homi-

nibus in ea visitandi cura adhibeāt, hoc maxime prouidentes, ne dūm Sacerdotibus idoneis poterunt, inferioribus Clericis vtantur.

5 **EPISCOPI** in visitatione sint modesto equitatu, famulatūque contenti. Qui plures quā qui pro dignitate Episcopi sufficiunt equos hominēsue, secum duxerint, eos illi sumptibus propriis alant. Duo tantum mensæ fercula etiam iubeant apponi. Inferiorum Visitorum comitatum pro temporum, locorum, personarūque ratione definiant.

6 **QVI** præscriptum modum exceßerint, dupli condemnentur; Inferiores etiam, Episcopi arbitrio; hic Concilij Prouincialis iudicio, pœnas alias subeat. Hoc verò in primis Episcopi curent, vt & diligentissimè, & quā celerrimè visitationem conficiant.

7 **IS** ordo visitationis esto. Ciuitas primò, tum Diœcesis, ni aliter Episcopus senserit; In ciuitate Cathedralis primū, hinc Collegiatæ singulæ, mox omnes Parochiales, vocatis vnà cum Parocho reliquis omnibus qui in eis commorantur, Sacerdotibus, Clericis-

que visitentur. Scholæ demùm, Seminaria, Sodalitates, Hospitalia, piâque alia loca solerti adhibita inquisitione perlustrentur.

8 IN vitam potissimùm, morésque Ecclesiasticorum Visitantes diligentissimè inquirent, eósque, si emendandi fuerint, corrigant.

9 IN Dignitatibus, Canonicis, aliisque Ecclesiæ Ministris, hæc omnia diligenter animaduertant: an rectè ordinati, iisque, quos officij munus postulat, ordinibus initiati fuerint.

10 AN quas ipsi Ecclesias, quæ Beneficia, Officiâue Ecclesiastica obtinèt, legitima, aut grassatoria possessione detineant.

11 AN resideant, sacramentorùmque administrationem, diuinorum Officiorum celebrationem, iustam anniuersariorum persolutionem, omniùmque aliorum munerum, onerùmque functiones, qua decet, vigilantia procurent.

12 QVÆ vita eorum sit, quæ morum ratio, qui victus, quæ conuersatio, qui quotidianus vsus, quæ qualisque familia.

13 NEC solùm hæc, sed & quæcunque

Tridentina Synodus præcepit, quæque ad populorum salutem, vtilitatemque pro eorum prudentia, pietatemque profutura cognoscent, exquirant, & exequantur.

14 QVÆ tollenda, corrigendaue fuerint, tollant, corrigant; Delinquentes censuris, iurisque aliis remediis puniant: singulos demum pro virili hortentur, ut officij rationem habentes, fungendi eius omnes numeros, qua maxima fieri poterit, alacritate impleant.

15 QVOS beneficia iniuste possidere locorum Ordinarij visitantes cognouerint, eos possessione expellant, cõque nomine Beneficiorum omnes titulos sibi iubeant exhiberi, quos diligenter examinent.

16 QVÆ pro populorum emendatione, Diœcesesq, commodis necessaria fore Episcopi pro sua prudentia cognouerint, ea ipsi omnia in visitatione, morumque correctione, etiam tanquam Sedis Apostolicę delegati, Tridentini Concilij autoritate statuant, moderentur, exequantur: Delinquentes ad sacrorum Canonum præscriptum puniant.

17 **DECRETORVM** autem,visitationem, & morum correctionem respicientium executionem nulla appellatio impediat,aut suspendat.

18 **QVI** tanto Christiani nominis dedecore, tantóque rerum omnium dispendio in omnes omnis generis homines,scæminásque immoderatè irrepsit, vestium inanis, superuacaneúsque sumptus,eum omni Episcopalis muneris officio, autoritatéque tollere, funditúsque euellere studeant.

19 **SECRETARIVS** nihil ab iis,qui visitantur,quouis nomine exigat,nullum vel sponte etiam oblatum tantilli muneris genus accipiat;nihil pro decretorum constitutionúmque in visitatione confectarum, vel actione, aut conscriptione, earúmve exemplo,iussu etiam Visitantis,Ecclesiis,Clericis, aliisque,qui visitantur dato,postulet. Si quis exemplum earum alio tempore requirat,tum pro taxæ in foro Episcopali præfixæ, aut præfigendæ ratione, aliquid in operis laborisque mercedem capiat.

20 **QVI** ius visitandi habent Archidiacono

ni, alijsque Inferiores, ij visitationis suæ acta per Notarium idoneum de consensu Episcopi assumendum excipiant, & ad Episcopum intra mensem deferant.

DE IVRE PATRONATVS.

CAP. 9.

1 A est sæpenumero importuna Patronorum prælatio, eorumdem in rebus aliis licentia, vt Patronatis Ecclesiis libera beneficia non rarò vniantur, aut vnita, & dicantur, & reperiantur. Hoc cùm Ecclesiæ non mediocri damno fiat, quæ nondùm plenarium sortitæ sunt effectum quæue deinceps ad cuiusvis instantiam vniones fient, eas omnes ex Tridentini Concilij decretis locorum Ordinarij infringant, irritasque declarent, quæ vnita beneficia fuerint, ea vbi vacauerint, liberè, vt antea, conferant.

2 QVÆ à quadraginta annis plenariè, & cum effectū factæ erunt, eas ipsi tanquam sedis Apostolicæ delegati, etiam recognoscant, & diligenter examinent, quasque aut per

subreptionem,

aut per obreptionem obtentas cognouerint, eas antiquent, irritasque iudicent.

3 QVI in Ecclesiis, Beneficijsque aliis, imò & Dignitatibus antea liberis ex dotis accessione, noua constructione, aliâue huiusmodi causa, à quadraginta annis acquisiti, aut in posterum acquirendi Patronatus fuerint, eos eadem autoritate inspiciant, quosue non in certum Ecclesiæ, Beneficij, Dignitatjsue commodum euidenti necessitate, legitimèque constitutos cognouerint, eos in totum reuocent.

4 QVI, quod dolenter sanè referimus, magno piorum scandalo Patronatarum Ecclesiarum bona in hac nostra Prouincia, Patroni passim occupant, vsurpant, venditionis titulo, aliâue ratione contra Canonicas sanctiones transferunt, iustosque possessores, quò minùs ea percipiant, impediunt, in eos Suffraganei ex Tridentini Concilij decretis agant, eos Patronatus iure priuatos declarent, ex excommunicationi subijciant, donec integrè restituerint, & à Romano Pontifice absolutionem impetrarint.

5 QVÆ post foundationem Ecclesiæ, non impetrata Sedis Apostolicæ licentia, pensiones, quæ onera ab iis imposita fuerint, ea omnia penitus, vti inania, & nulla, tollant.

6 QVEM Patronorum, aut temeritas aut non ferenda cupiditas, Præsentatos ad Beneficia, Capellas, & Altaria, Clericos, & ab Episcopo admissos, absque eiusdem Episcopi consensu remouendi abusum inuexit, eum Episcopi sacrorum Canonum, Conciliorumque decretis reprimant, omniq̃ue diligentia reprimendum curent.

DE SACRA INQUISITIONE.

CAP. 10.

1 E dormientibus hominibus inimicus homo superfeminet zizania, hæreses penitus extirpandæ, fidēsque Catholica, quibus fieri poterit, firmissimis fundamentis venit confirmanda. Sacrum igitur Inquisitionis officium, vbi nullum fuerit; introducatur; vbi introductum, diligenter & cōseruetur & reformetur.

2 **INQUISITIONIS** congregacionem Episcopus singulis mensibus conuocet, ad quam de ijs, qui hæreticæ prauitatis suspicione laborant, deque extirpandarum hæresum ratione referat. Qui congregatiōni intererunt, audita decretæue, fidei, diligentique silentio religiosissimè seruent.

3 **QVI** sacrum Inquisitionis officium, personas, res, acta, consilio, aut alia quauis ratione læserit, violaritue, is ex Pij V. decreto pœnis ab eodem sancitis puniatur.

4 **QVI** hærescos rei fuerint, quiq̃ue Hæreticorum libros legerint, retinuerint, venderint, quique de fide temere aut loquuti, aut concionati fuerint, quiq̃ue alio nomine de religione suspecti fuerint, vt quod carnes comederint, aliuduc simile fecerint, ij omnes ad Inquisitorem deferantur: Id vt populus diligentissimè faciat, crebris hortationibus incitetur.

5 **QVI** libri prohibiti in publicis officinis fuerint, Inquisitorum etiam erit visitare.

DE LIBRIS PROHIBITIS.

CAP. II.

1 **Q**UÆ de librorum lectione, im-
Q probatione, sacra Tridentina præ-
Q cepit Synodus, ea diligentissimè
 seruentur.

2 **Q**UÆ prohibitorum librorum regulæ
 ex Tridentini Concilij decreto in libro indi-
 cis sancitæ, editæque sunt, eas in suis Diœce-
 sibus promulgari, venalésque in Bibliopola-
 rum, Typographorúmque officinis haberi
 Episcopi iubeant, publicatámque in eos, qui
 libros prohibitos, aut legunt, aut retinent, ex-
 communicationem aliquoties in anno pro-
 poni publicè curent.

3 **Q**UI libri deinceps excudentur, Episco-
 pi, & Inquisitoris fidei diligentia, & autho-
 ritate & examinentur, & approbentur. Ap-
 probatio libri initio apponatur. Qui libros
 absque approbatione Typographus ediderit,
 Canonicis pœnis coërceatur.

4 **Q**UI audiendis confessionibus præpo-
 siti sunt, quò suis Pœnitentibus faciliùs satis-

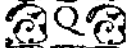
faciant, librorum prohibitorum indicem habeant, quem iterata sæpius lectione, notum sibi, familiarémque reddant.

5 NEMINI libros, aut inuehere, aut venales proponere, nisi priùs diligenter ab Episcopo, & Inquisitore inspecto, examinato, & vtriusque chyrographo obsignato eorum Catalogo, impune liceat.

6 QVOD Pius V. habere vetuit Beatæ Virginis, editum idiomate vernaculo Officium, illud non permittatur. Quique superstitiosis orationibus pleni precarij libri sunt, ij omnino prohibeantur.

DE HÆRETICIS, MAGIS, Sortilegis, Astrologis.

CAP. 12.

I VOS hæreticæ prauitatis crimine damnatos nouerint, cum ijs matrimonia fideles non contrahant; eorum colloquia, familiaritatem, cōmercia, & præcipuè conciones fugiant, de hisque populus sæpissime moneatur.

2 QVI fortilegi fuerint, tam Clerici, quàm Laïci, iuxta sacros Canones feuerè puniātur, Ecclesiasticis denuntientur. Moneatur verò frequenter populus, ne huiusmodi vllis artibus vtatur, nullum ab his remedium requirat, fallacēſue Hæriolorum diuinationes conſulat.

3 QVI rerum futurarum à Deo, liberāque hominis voluntate magna ex parte pendentium prædictiones libri cōtinent, iique, quos Almanachos Arabico vocabulo vocant, omnino prohibeantur, ni fortè prænuntiationes eiufmodi expungantur, cāque ſolūm relinquuntur, quæ pluuiarum, ventorum, ſterilitatis, fertilitatis, Eclypſeon, rerumque ſimilium prognostica attingunt; quodque conſtitutione ſanctæ memoriæ Sixti V. ea de re promulgata cauetur, id adamuſſim obſeruetur.

4 QVI quocūque pietatis prætextu, & nomine fiunt exorcismi, ni ab Eccleſia probati fuerint, omnino prohibeantur.

5 QVÆ ignorantia, ſimplicitatēque hominum ſuperſtitioſè deppellendorum morbo-

rum, aliarumque rerum inanes obseruationes temere irrepserunt, eas omnes frequenti adhortatione, adductisque rationibus Confessarij, & Concionatores à populorum animis euellere, & ab iis declinari curabunt.

6 QVÆ vana nonnullorum mentes inuasit superstitio, carnibus ad vitandam febrem die Paschali abstinendum esse, quæque ad temere conceptam imaginariæ pleuritidis opinionem à nostris hominibus adhibetur, per Ecclesiam circumcursatio, eaque omnia, quæ anili superstitione hominum mentes detinere consueverunt, ab vnoquoque Episcopo in sua Diœcesi diligenti inquisitione cognita tollantur, & arceantur.

DE BLASPHEMIA.

CAP. 13.

I VI in Deum, Beatam Virginem, sanctosue palam blasphemarint, ex Concilij Lateranensis decretis, Bullaque Pij. V. seuerè puniantur. Hoc populum Parochi, hoc Confessarij, hoc Concionatores sæpissimè docebunt.

2 **ATQVE** vt praua illa iurandi , blasphemandi que consuetudo facilius aut tollatur, aut minuat, ex ijs, qui diuini cultus studiosissimi , Religionis que amantissimi fuerint hominibus, Conflatæ nominis Dei Sodalitates instituantur. Hisque regulæ illæ præscribantur , & eæ Indulgentiæ tribuantur , quæ Pij IIII. & V. Summ. Pontif. Bullis continentur.

3 **QVI** sacræ scripturæ verba, sententiâsq; in iocum, nugas, resque eiusmodi alias impio abusu conuerterint, iuris , arbitrijque pœnis puniantur.

DE VSVRIS.

CAP. 14.

1 **QVOD** sacris vtriusque Testamenti paginis, Conciliorum generalium sanctionibus , sanctorum Patrum sententiis, Summorumq; Pontificum constitutionibus cautum est, fœneratores, damnosum hominum genus, fœneratitiosque contractus, siue proprio, siue alieno nomine constitutos omnibus iuris reme-

diis, Canonúmque decretis puniendos Episcopi summa diligentia curent.

2 QVI ad contractus huiusmodi illicitos quibuscunque artibus Proxenetae, mediatoresue, fideles aut impellunt. aut pertrahunt, Canonicis poenis afficiantur. Hoc vt pro sua authoritate, si opus fuerit, exequendum curent, pestique huic, qua poterunt, ratione occurrant, sæculares Magistratus Synodus, quanta maxima potest, charitate adhortatur.

3 NOTARII qui illicitos vsurariosue contractus confecerint, poenis à iure statutis seuerè plectantur.

DE TESTAMENTIS

& Legatis piis.

C A P. .15.

1 **N**ICET supremæ defunctorum voluntati iura maximè faveant, ea tamen sapius est, vel hæredum, testamentiue curatorum avaritia, vel Notariorum incuria, impietásue, vt quæ in pios vsus eroganda testamento fideles reliquerint, vnà ferè cum ipsorum cadauere sepulta vi-

deantur. Hoc Episcopi, ne accidat, diligenter providebunt, & pias testantium voluntates sedulò exequentur.

2 **QVOQUE** Ecclesiis sua iura faciliùs restituantur, intra sex à Concilij huius publicatione menses, pia legata omnia Notarij sub excommunicationis pœna Episcopo significent; Postea verò intra tres à morte testatoris menses illud idem obseruent.

3 **QVI** testamenta Notarij excipient, diem, annum, testatoris, legatariorum, testiùmque nomina testamento subscribant.

4 **QVI** libro in curia Episcopali diligenter asseruando testamenta hæc, vel legata describat, Notarius ab Episcopo constituatur, cui in scripturæ mercedem certam pecunię summam ab eo, cui legatum relictum est, persolvendam, iusta æstimatione idem Episcopus præscribat.

DE EXEMPTIS, ET PRIVILEGIATIS. CAP. 16.

1 **EPI**SCOPORVM iurisdictioni non mediocre impedimentum exemptis profusioris

vitæ occasionem, Christianis non vulgare scandalum afferre, laxiùs, quàm par sit acceptæ exemptiones consueuerunt. Hunc igitur in exemptionum cognitione Episcopi modum adhibeant, & vt illas ad vnguem obseruent, & vltra quam loquuntur, minimè extendant.

2 QVÆ à Metropolitano, Suffraganeis, aut eorum Vicariis, & Officialibus censuræ, quæ interdicta promulgabuntur, ea Regulares, etiam exempti, in eorum Ecclesiis, ita statuente Tridentino Concilio publicè proponant, & seruent.

3 QVI dies festi in Metropolitana, Suffraganeorumue Dioccesi seruandi indicètur, eos, quicunque tandem exempti fuerint, quaiussum est veneratione celebrent; quemadmodum Tridentini Concilij decreto cauetur.

4 QVI ad publicas processiones exempti Clerici, monachiue vocabuntur, ad eas accedant: Qui recusarint, ni ij fuerint, qui strictiori septo conclusi perpetuò viuunt, omnibus iuris remediis ad id præstandum Tridentini Concilij autoritate compellantur.

5 **QVI** exemptus Prælatus, etiam Episcopus, in aliena Diœcesi Ecclesiam quacunque ratione exemptam, imò & spiritualement iurisdictionem sêculari possessione, memoriâmq; excedente tempore habentem obtinet, is aut ad sacrum oleum conficiêdum, aut ad Chrisma ministrandum, aut ad Ecclesiam consecrandam, aut denique ad alia quævis obeunda Pontificis munia alienum in eam Episcopum non inducat, neque ipse ea officia, munerâue absque Diocesani Episcopi expressa licentia ministret, nisi aliter exemptionis privilegio caueretur.

9 **QVICVNQVE** Abbas exemptus, licet benedictus, & presbyter fuerit, is ex Tridentini Concilij decretis nulli omninò, qui Regularis sibi subditus, professûsque non sit, aut primam tonsuram, aut minores quatuor ordines conferat, aut dimissorias literas concedat.

QVÆ GENERATIM AD
hæc decreta pertinem.

CAP. 17.

1 **QVÆCVNQVE** his constitutionibus sancita sunt, ea omnia in sua quisque Diœcesi Episcopus obseruet, & ab aliis, quorum interest, quibuscunque iuris remediis obseruanda curet.

2 **AC** ne quis ad ea præstanda ignorantiam causetur, hoc edicimus, vt quo die publicè hæc decreta edita Metropoleos nostræ valuis affixa erunt, duobus ab eo mensibus omnes his decretis teneantur; Qui nõ paruerint, mulctis ab iisdem constitutis puniantur.

3 **QVÆ** certo præscripto dierum spatio præstandum aliquid decreta sanciant, ab eo affixionis, promulgationisque die eorum tempus inchoari statuimus.

4 **QVÆ** Prouinciali hoc nostro Concilio mandata continentur, ea omnia Prouincialium Episcoporum vnusquisque in proxima Diocesana Synodo legi, recitari, & verò, si ita visum fuerit, Ecclesiæ suæ Cathedralis

valuis proponi iubeat, quò ab omnibus faciliùs intelligi, & cognosci possint.

5 CATHEDRALES, Collegiatæ, Parochiales omnes Ecclesiæ, Monasteria, & Conuentus vtriùsque sexus Religiosorum, & Monachorum omnium, decreta hæc habeât, certòque loco tutò asseruanda curent.

6 SI quæ in his decretis quacunque ratione difficultas, dubitatio, ambiguitas exorta fuerit, donec alia habeatur Tholosana Prouincialis Synodus, eorùm omnium interpretationem, & explicationem nobis reseruamus. Salua tamen Sanctissimi D. N. & sanctæ Rom. Ecclesiæ suprema autoritate, cui, quæ in hac Prouinciali Synodo acta, & decreta sunt omnia, interpretanda, mutanda, emendanda, qua decet, reuerentia, obedientia, humilitate subiicimus.

7 ET quoniam publica huius nostræ Prouinciæ Tholosanæ & verò priuata cuiusque Ecclesiæ vtilitas multa à summo Rom. Pont. peti postulat, quæ nostris, nostrorùmque Comprouincialium Episcoporum communibus literis ab eo petentur, ea

omnia non fecus, ac si in sessione publicè postulata essent, Concilij huius nomine, & auctoritate facta intelligantur.

INDICTIO FVTVRI

Concilij secundi Pro-
uincialis.

FRANCISCVS miseratione diuina tituli Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio Sanctę Rom. Eccles. Presbyter Cardinalis de GIOIOSA, Archiepiscopus Tholosanus.

Omnibus, & singulis Reuerendissimis Dominis Episcopis, qui hic adsunt, & Prouinciali Tholosanæ Synodo quacunque ratione interesse debent, omnibus item Abbatibus, Capitulis, & Ecclesiarum Cathedralium Procuratoribus indicimus, significamus, denuntiamus, & intimamus proximam sequentem Synodum Prouincialem Tholosanam secundam, Deo omnipotente auctore, & ad eius laudem, hac eadem in vrbe, hoc

ipſo loco, anno 1593. die 29. Aprilis proximè ſequentè, poſt Paſcha Reſurrectionis D. N. Ieſu Chriſti inchoandã & celebrandam eſſe.

Quamobrem omnes, & ſingulos Reuerendiſſimos Dominos Epiſcopos mone-
mus, Abbates verò, Capitula, & Procurato-
res Cathedralium inuitamus, vt eo die ad ſe-
cundam Synodum Prouincialem, Deo iu-
uante, Tholoſæ celebrandam, interſint, niſi
celebrationis diem aliqua ex cauſa à nobis
prorogatum fuiſſe noſtris ad eos datis literis
intellegerint.

Quod ſi ipſorum Reuerendiſſimorum
Epiſcoporum noſtrorum aliquis iuſto tunc
detentus erit impedimento, nuntium, Procu-
ratorémue ad ſe excuſandum, & illud impe-
dimentum probandum ad nos mittat, cui
etiam facultas ſcriptis ab eo detur, ea omnia,
& ſingula nomine ſuo & Eccleſiæ ſuæ reci-
piendi quæ diuina gratia auxiliãte in ipſa Sy-
nodo à nobis de conſilio, & aſſenſu aliorum
Reuerendiſſimorum Coëpiſcoporum no-
ſtrorum conſtituentur, decernentúrue. Da-
tum Tholoſæ Anno 1590. die 23. Mai.

✠✠✠ O S Franciscus tituli Sanctissimæ Tri-
 nitatis in monte Pincio S. R. E.
 ✠✠✠ Presbyter Cardinalis de IOYOSA,
 lis, Archiepiscopus Tholosanus, de consilio, & assen-
 su Reuerendissimorum Coëpiscoporum nostrorum,
 desinientes subscripsimus.

Ego Alexander de Bardus, Sancti Papuli Epi-
 scopus consentiens subscripsi.

Ego Ioannes du Bourg Episcopus Riensis, con-
 sentiens subscripsi.

Ego Horatius de Birague Episcopus Vauren-
 sis consentiens subscripsi.

Ego Germanus Sacalei, Præpositus Ecclesiæ
 Lombariensis & Reuerendissimi Domini Pe-
 tri de Lancrau Episcopi Lombariensis in hoc spe-
 cialis Procurator, eius nomine interfui, & subscripsi,
 & omnia, & singula in hac Sancta Synodo de-
 creta, acta, edita, & publicata, eius, & Ecclesiæ
 suæ nomine recipio.

Ego Ioannes du Laurier, Canonicus Ecclesiæ
 Sancti Saturnini Tholosanensis, & Reuerendissi-
 mi Domini Petri Episcopi Apamiarum in hoc spe-
 cialis Procurator, eius nomine interfui, & subscripsi,
 atque omnia & singula in hoc sancto Prouincia-

li Concilio decreta, acta, edita, & publicata, eius & Ecclesie sue nomine recipio.

Ego Georgius Topignon, Canonicus Ecclesie Sancti Saturnini Tholosanensis, & Reuerendissimi Petri Donault Episcopi Mirapicensis in hoc specialis Procurator, eius nomine interfui, & subscripsi, atque omnia in hac sancta Synodo decreta, acta, edita & publicata, eius & Ecclesie sue nomine recipio.

Ego Nicolaus Champagnier à Capitulo Ecclesie Montis Albani, sede Episcopali vacante, Vicarius deputatus, interfui, & subscripsi, atque omnia & singula in hac sancta Synodo decreta, acta, edita, & publicata, quantum in me atque in Dominis Deputantibus est, dictae Ecclesie nomine recipio.

BULLA S.D.N. SIXTI DIVINA

*Providentia PP.V. Contra Clericos male aut
simoniace promotos, ac in Episcopos in ordinum
collatione peccantes.*

SIXTUS Episcopus, Servus Servorum
Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

SANCTVM & salutare sacri ordinis
Sacramentū ab ipso Domino & Salvatore
nostro Iesu Christo institutum, beatisque

Apostolis & eorū legitimis successoribus singulari diu-
næ bonitatis munere traditum, ita ad Dei Omnipotentis
gloriā salutēque animarum sanctē ac religiosē admi-
nistrari decet, ut quæ vel ex typo & figura veteris legis,
vel aliàs ex multa sanctorum Patrum providentia, circa
ordinandorū natales, ætatem, vitæ, ac morū probitatem,
sanctitatem, sciētiā, & alias qualitates in sacris ordina-
tionibus requisitas per sacros Canones, vel Apostolicas
constitutiones, aut generalium Conciliorū decreta salu-
briter statuta fuerunt, ea inuolatē obseruetur Nam si in
veteri testamēto tam multa de integritate & mūditiā Sa-
cerdotum & ministrorū Altaris, deque eorum præstātia
& dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Ma-
lachiam Prophetam, Labia Sacerdotis custodient scien-
tiā, & legem requirēt ex ore eius, quia Angelus Domi-
ni exercituum est: certē multo maior ratio & diligentia
adhibēda erit in promouendis tam inferiorum graduum
Clericis, quā etiam p̄sbyteris, qui ad cōsummationem
Sanctorum in opus ministerij, in edificatiōem corporis
Christi cōstituuntur; prout de his ipsis & diuino verbo,
& Beatorum Apostolorū p̄ceptis, ac simul Sanctorum
Patrum statutis sæpissimē traditum est. Quare nos pro ea

que nobis à Domino inuncta est cunctarum Ecclesiarum cura & sollicitudine, ipsos Pastores & Præsules Ecclesiarum, quorum proprium munus est personas idoneas Clericali militiæ ascribere, & ad minores maiorisque ordines rite promouere, auctoritate nostra duximus admonendos, ut in exequendo hac in parte suo Pastoralis officio attentius posthac inuigilent, canonicas sanctiones, ut par est, obseruent, ac ut nemini detur offensionis occasio, neue eorum ministerium vituperetur, studeant vitare ea omnia scandala & absurda, quæ ex vitiosa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri. Cum enim multi etiam interdum inhabiles & indigni non vocati sancta Dei vocatione, sed potius Satanæ dolis decepti, prætextu deuotionis & pietatis, rem quidem sacram & diuinum munus, intempestiuè tamen & inordinatè affectantes, seu temporale aliquod commodum aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate & imperitia, malitiæue aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosque ordines ante ætatem legitimam, vel à non suo Episcopo, aut non præuio debito examine & approbatione, siue aliàs minus ritè, vel etiam temerè se ingerant: Debent sanè Episcopi paterna charitate & prudentia eorum salutem, qui sæpe nesciunt quid petant, melius etiam quam ipsimet postulant, & salubrius consulere, nec tam quid flagitent, quam quid expediat considerare: summa vero diligentia providere, tum in alienæ diœcesis subditis ordinandis, ne quemquam promoueant sine eorum ordinarij litteris dimissorijs, tum in recognoscendis ipsis litteris, ne falsò aut ab aliquo, qui auctoritatè illas concedendi non habeat, confectæ sint, tum denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, scièntia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in suæ, vel alienæ diœc. personis, ad Clericalem honorem

& Ecclesiasticos ordines promouēdis delideretur eorū
quæ ex præscripto factorum Canonum requiruntur.

Vt igitur Præfules Ecclesiarū intelligant, si in re tam
gravi & tanti momēti culpa, aut negligētia peccauerint,
se nō modò in tremēdo Dei iudicio, verū in hoc quo-
que sæculo Rom. Pontifici suæ villicationis rationē fore
reddituros; Præsenti constitutione perpetuò statumus &
ordinamus, vt si in posterū Antistes aliquis, Episcopali,
Archiepiscopali, Primatiali, vel etiā Patriarchali digni-
tate præfulgens; aut Abbas ad primam tonsurā, mino-
rēque ordines suis subditis conferendos à Sede Aposto-
lica auctoritatē habens, quemcumque sæcularem vel cu-
iusvis ordinis, aut militiæ regularem, ex aliquo crimine,
vicio, aut defectu, seu aliàs inhabilē, vel irregularem exi-
stentem, vel extra tempora à iure statuta, vel absque veris
dimissoris sui ordinarij litteris, aut per saltū, vel furtiuè,
aut quo ad sæculares sine titulo sufficientis beneficij, vel
patrimonij, aut ante ætatē per sacri generalis Tridentini
Concilij decreta, primæ tonsuræ, aut cuique ordini præ-
scriptā, aut nō seruatis temporū interstitijs, ita vt aliquis
vnico die, seu cōtinuatis diebus ad plures ordines sacros,
vel post vnum ordinem susceptum sine causa rationabili
antequam tēpus ab eodem Conc. Tridentino præfixum
elabatur, ad alium ordinē promoueat, sine dispensatio-
ne, aut indulto Apostolico, Clericali caractere nō legi-
timè insigniuerit, aut ordines minores, vel sacros vt præ-
fertur, vel aliàs malè promouerit, siue id sciēter, siue igno-
ranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita iustus error
& probabilis facti ignorātia eum excuset, vt in quo deli-
quit, in eo puniatur, à collatione quorumcūque ordinum,
atque ad eò ipsius tōsuræ, & ab executione omnium mu-
nerum Pontificalium, eo ipso suspēsus, & ab ingressu Ec-
clesiæ interdictus existat, alijsque grauioribus pœnis no-

stro & pio tēpore existentis Rom. Pont. arbitrio puniatur. Quòd si spreta huiusmodi suspensione & interdicto in præmissis se temerè ingesserit, etiam à regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterij, & à perceptione fructuū mensæ eiusdem, ac quorumcūque beneficiorū per eum in titulum vel commendā seu aliàs obtentorū suspensionē eo ipso incurrat, eiusque interdicti, aut suspensionis relaxationē, aut pœnarū remissionem ab alio quàm à Rom. Pōt. pro tēpore existēte nequeat obtinere.

Et nihilominus fel. rec. Pij Secundi & aliorum Rom. Pontificum nostrorum prædecessorum, qui per suas constitutiones aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas contra huiusmodi clericos malè promotos, diuersas pœnas inflixerunt, vestigis inhærentes, eosdem clericos posthac malè promotos, ab executione, ministerio & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò suspensos declaramus; & si in eis ministrare præsumperint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscumque per eos in titulum, commendam, aut aliàs obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis Ecclesiasticis cum cura & sine cura, quomodocūque qualificatis sæcularibus vel cuiusvis ordinis aut militiæ regularibus, ac etiam si ipsi Clerici regulares fuerint, actiua & passiua voce, ipso facto priuamus, & eis priuatos atque ad illa & alia similia vel dissimilia in posterum obtinēda in perpetuum inhabiles & incapaces esse decernimus & declaramus, dignitatum, officiorum & beneficiorū huiusmodi, sic pro tempore vacantiū dispositionem nobis & Apostolicę Sedi perpetuò reseruantes.

Vt autē homines, qui nimia indulgentia & spe impunitatis, ac veniæ facilitate hætenus fuerunt ad huiusmodi facinora procliuiores, ea sublata & præclusa ab his abstineāt, & caueant in futurū, tam absoluedi quàm dispen-

lândi facultatē in casibus superius expressis, etiam in foro conscientię Nobis & Successoribus nostris dumtaxat auctoritate & tenore præmissis perpetuò reservamus: Inhibētesne à quoquam sæculari, vel cuiusvis ordinis regulari presbytero, vel prælato quavis auctoritate fungente, nec per quacūque Iubilæa, & Indulgētias, etiam plenissimas & extraordinarias per nostros prædecessores, aut nosmet ipsos vel successores nostros, anno Iubilæi, aut alio quouis tēpore & Cruciatæ sanctæ, vel quocūque alio titulo, modo & forma, Motu proprio & consistorialiter, seu ad quorumcūque Principum, Regū, aut Imperatoris instantiam, eorumque contēplatione & intuitu cū quibusvis amplissimis in genere, vel in specie derogatoriis clausulis concessa, vel in posterum cōcedenda, nec vigore aut prætextu facultatum, aut privilegiorū Mare magnū, aut aliàs quomodolibet nuncupatorū quibusvis ordinibus, Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis per decreta Concilij Tridentini aut officio sacræ Pœnitentiariæ Apostolicæ, vel Minoribus, aut etiam Maiori, Pœnitentiariis nostris & Rom. Pont. pro tempore existentis, vel aliàs quomodolibet pro tempore concessorum, Personæ sic ut præfertur delinquentes, tam scilicet Antistites, seu Abbates promouētes, quàm Clerici maiè insigniti seu ordinati à reatibus & excessibus præfatis absolui, præterquā in mortis articulo possint, aut debeant.

Nec cum his super irregularitate propter præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit, quouis modo valeat dispensari.

Verūenimvero quia grauioribus morbis fortiora sunt adhibēda remedia, & iuxta personarū, locorū, ac temporum qualitates leges sunt immutandæ, pœnæque aggrauandæ & emolliendæ, cū huiusmodi peccatū fatana suggerente hominūmq; fragilitate assentiente videatur iam

ad calmen vitiorum ascēdisse, & in præcipiti esse: Ideo vt homines saltem pœnæ timore & proprij honoris confusione à peccato deterreantur, nouum huic veneno antidotum cogimur præparare: Ac propterea volumus, vt qui absolutionem & dispensationem huiusmodi petēt, semper, quamuis delictum adhuc occultum extiterit, nō per officium sacre Pœnitentiariæ, sed à nobis & pro tēpore existente Romano Pontifice in vtroque foro absolutionē petere teneantur, alioquin ipsæ cōcessiones & absolutiones, etiā cum clausula, quōd præsentis cōstitutionis tenor, & alia prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullę, irritę & inualidę existant, ac nemini penitus suffragētur.

Cæterum si quis Antistes vel Abbas seruatis quidem cunctis præmissis & cæteris omniibus, quæ in ipsius tonsuræ & ordinum collatione obseruari debent, personas habiles & idoneas, sed tamen recepta ab ijs, quibus tonsuram, aut ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, simoniacē in futurum insigniuerit, vel promouerit: volumus vt præter alias censuras & pœnas cōtra simoniacē ordinātes & ordinatos à sacris Canonibus & cōstitutionibus Apostolicis aliās inflictas & irrogatas, quibus nequaquā derogare intendimus, etiam omnia & singula supradicta in sic promouētibus & promotis locū habeant.

Decernentes præsentis litteras sub quibusuis concessionibus, facultatibus & gratis, etiam in casibus quibuscumque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cœnæ Domini reseruatis, etiā sub nomine Iubilei plenarij, vel Cruciatæ sanctę absoluendi facultatē quibusuis personis generaliter vel specialiter tribuentibus, minimè comprehendisse, sed semper ab illis exceptas esse & censerī.

Sicque in præmissis vniuersis & singulis per quoscunque Iudices & Commissarios, etiam caularum Palatij Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales sublata eis

& eorū cuiuslibet quauis aliter iudicādi & interpretādi facultate in quauis causa & instātia iudicari & diffiniri debere, ac irritū & inane quicquid secus super his à quoquā quauis auctoritate sciēter vel ignorāter cōtingerit attēdari.

Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in Concilijs etiam generalibus editis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Vt autem præsentēs litteræ omnibus innotescant, mandamus illas ad valuas S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ affigi & publicari, & post quindecim dies qui in Vrbe sunt, qui verò extra eam & citra Montes intra quatuor menses, qui demum ultra Montes erunt, intra octo menses à die publicationis huiusmodi computan. perinde afficere & arētare, ac si eorum cuique personali- ter intimatæ fuissent, ac earundem præsentium litterarum exemplis etiam impressis Notarij publici manu subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obfignatis, eandem fidem in iudicio & extra illud adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā nostri statuti, ordinationis, declarationum, priuationis, reservationum, inhibitionis, voluntatum, decretorū & mādātū infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autē hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo octauo, Nonis Ianuarij, Pontificatus nostri Anno Quarto.

E. Card. Prodat.

Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingentefimo octuageſimo nono, Indiſtione ſecunda, Die vero nona menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno eius Quarto, Retroſcripta litteræ Apoſtolice affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateranen. & S. Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolice, & acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Hieronymum Luinum, & Pompeum Guerram Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Cuiſores.

Alexander Parablachus Mag. Curſ.

BVLLA S. D. N. SIXTI DIVINA
*Prouidentia PP. V. De habitu & tonsura per
 Clericos ſeu Milites Beneficia vel Penſiones
 obtinentes deferendis, & pœnis contra inobe-
 dientes inflictis.*

I X T V S Episcopos Seruus Seruorum
 Dei, Ad perpetuam rei memoriam.
 Cum Sacroſanctam Dei Eccleſiam, quam
 Saluator noſter ſuo precioliſſimo ſanguine
 acquiſiuit, ſponſam ſibi elegerit, & nobis licet indignis
 cuſtodirendam tradiderit: eidem ſine ruga, ſine macula,
 atque in omnibus ſuis membris placentem conſeruare
 debemus, vt in ea, omnia ordinata, ſingula diſtincta,
 cuncta interius exterioriſque pietatem & deuotionem re-
 dolentia inueniantur, & vt ineffabilibus circumamiſta
 varietatibus, ſpecioſa in oculis ſuis appareat, quantum

fauente Deo valemus, id ipsum munus exequi decreuimus. Quare animaduertentes quod qui in sortem Domini ad eiusdem Ecclesiæ decus & ornamentum sunt vocati, & ex eo Clerici nomen consecuti, quisque censu Ecclesiastico viuunt, singulari aliquo signo, à reliquo populo distingui debent, ne cui eorum iure dici possit: Quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? & ad hoc ipsum sollicitudinis nostræ obtutus dirigentes, ne sanguis eorum de manu nostra requiratur: cum ingenti cordis nostri dolore inuenimus complures supradicta Domini sententia iustè redarguendos: Nam eorum plerique Clericali honore neglecto, in vestibus laicalibus incedentes, eo se mirifico indignos priuilegio reddiderunt. Quapropter licet sacris Canonibus, Conciliis generalibus, & Apostolicis constitutionibus, certus circa eorum, qui Clericali charactere insigniendi sunt habitum, ætatem & alias qualitates sit præscriptus modus, & contra in habitu Clericali & tonsura non incedentes imposita poena, nempe vt gratius, immunitatibus & aliis priuilegiis Clericalibus minimè gaudeant: tamen cum iniuria temporum, & forsàn dormientibus pastorebus, inimicus homo letifera transgressionis zizania supereminauerit.

Nos propterea his & aliis rationabilibus de causis adductis, ne quis nimia siue pastorum, siue temporum indulgentia & impunitate, seu oscitantia, cum religionis dedecore, nominis Dei contemptu & propriæ salutis dispendio de cetero abutatur: hac nostra perpetuò valitura constitutione præcipimus & mandamus, omnibus & quibuscumque Clericis non solum in sacris, sed etiam in aliis minoribus ordinibus constitutis, & Clericali tantum tonsura insignitis, & nedum beneficia Ecclesiastica qualiacumque etiam simplicia nunc & pro tempore ob-

tinentibus, & in illis vel ad ea ius habentibus, verum
 etiam pensiones super quibusvis fructibus, redditibus,
 aut prouentibus quarumvis Patriarchalium, Primatia-
 lium, Metropolitanarum, Cathedralium, & aliarum qua-
 rumcumque Ecclesiarum, seu Abbatialium, Capitula-
 rium & Conuentualium mensarum, necnon Monaste-
 riorum, Præpositurarum, Præpositatum, Prioratum,
 Præceptoriarum, Hospitalium, Canonicatum, præben-
 darum, dignitatum, personatum, administrationum, of-
 ficiorum & beneficiorum quorumcumque Ecclesiasti-
 corum sæcularium & quorumvis ordinum regulatum,
 seu illorū distributionibus quotidianis, ac iuribus, emol-
 lumentis & obventionibus vniuersis sibi reseruat, aut
 fructus ipsos, prædiæ, aut bona Ecclesiastica loco pen-
 sionum sibi assignatos, vel assignata ex quacūque con-
 cessione, seu dispensatione Apostolica, percipientibus,
 etiam coniugatis, præsertim si iidem Clerici coniugati,
 iuxta constitutionem præ mem. Bonifacij Papæ VIII.
 prædecessoris nostri in Concilio Tridentino innoua-
 tam priuilegijs Clericalibus vti velint, tam in Romana
 Curia degentibus, quàm extra eam vbilibet gentium &
 locorum constitutis. vt ipsi & eorum quilibet quantum-
 vis exempti existant, & quouis priuilegio, vel immuni-
 tate gaudeant, quacumque dilatione, aut tergiuerfatione
 postposita, debeant omnino qui in Vrbe præsentem fue-
 rint, intra quindecim dies, qui verò citra Montes intra
 quatuor menses, qui denique vltra Montes constituti
 sunt, intra octo menses, à die publicationis præsentium
 litterarum in Romana Curia faciendæ, tonsuram & ha-
 bitum Clericalem, vestes scilicet talarum, aut Milites infra
 dicendi, quibus pensiones, aut fructus, aliæque bona Ec-
 clesiastica reseruata sunt, suæ Militiæ convenientem qua-
 cumque remota excusatione assumere & iugiter deferre.

In futurum autem non nisi actu Clericis in habitu Clericali & tonsura, & Militibus infra dicendis in Militari incedentibus suæ militiæ propria, aut alia quæcumque Ecclesiastica etiam simplicia beneficia respectuè conferantur, aut commendentur, aut pensiones fructusve, aut bona Ecclesiastica referuentur.

Alioquin ipsos & ipsorum quemlibet, qui quoad gestandum habitum Clericalem & militarem supradictum, lapso huiusmodi tempore eorum vnicuique vt supradictum est, præfixo, nostris huiusmodi præcepto & mandato nunc & in posterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obediuerint, præter alias pœnas contra eos inflictas, etiam quibuscumque dignitatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus & præbendis, ac beneficiis etiam simplicibus & præstimonis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel aliàs pro tempore obtentis, necnon pensionibus & fructibus, ac prædiis, bonisque Ecclesiasticis huiusmodi quocumque modo eis reservatis, vel reservandis, omniq[ue] iure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competentis, harum serie ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine priuamus, ac sine vlla alia mentione, citatione, Iudicis decreto, aut ministerio ipso facto priuatos declaramus, ac tam beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare & liberè aliis conferri posse, quàm etiam pensiones cassatas, extinctas esse & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reservationes cessare, & quemquam vltèrius ad illorum solutionem minimè teneri, & ob non solutionem censuras & pœnas aliquas incurrere non posse, nec debere decernimus: ipsasq[ue] dignitates, personatus, administrationes, officia, necnon Canonicatus & præbendas, & beneficia sic pro tempore vacantia, collationi, prouisioni & dispositioni nostræ, & Rom. Pont. pro

tempore existentis perpetuò referuamus.

Statuentes sic in præmissis vniuersis & singulis, per quoscunque Iudices & Commissarios etiam causarum Palatii Apostolici Auditores & S. R. E. Cardinales, subblata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate in quauis causa & instantia iudicari & diffiniri debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ceterum Milites quarumuis Militiarum sub regula aliqua approbata canonicè institutarum, vel alios Rom. Cur. officiales, qui non vti Clerici, sed potius tanquam Milites iuxta priuilegia & dispensationes Apostolicas eis in genere, vel in specie per nos, aut prædecessores nostros nominatim concessa, & sub se, re. Pij Papæ V. prædecessoris nostri constitutione, quæ incipit, Sacrosanctum, &c. huiusmodi priuilegiorum forsan reuocatoria minimè comprehensa, beneficia militiæ quam professi sunt regularia obtinent, seu pensiones super quibusuis fructibus, redditibus & prouentibus Ecclesiasticis etiam prædictarum Ecclesiarum & beneficiorum secularium, aut fructus ipsos sibi referuatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipient in futurum, siue Clericali charactere insigniti sint, siue non sint: qui verò Clerici sunt, etiam si ab initio tempore referuationis pensionum, seu fructuum huiusmodi, regularem habitum nondum susceperint, nec militis officiorum Rom. Cur. ascripti fuerint, sed post factas eorum cuique referuationes ante, vel post publicationem præsentis constitutionis Milites effecti extiterint, sub præcepto & mandato præfatis de habitu & tonsura Clericali deferendis, nolumus comprehendendi: sed ipsis permittimus, vt regulari habitu Militiæ, quam professi sunt conuenienti, vel si ipsi Milites

Rom. Cur. officiales fuerint, qui pensiones, aut fructus, aliaue prædia aut bona Ecclesiastica ex dispensatione seu priuilegio Apostolico percipiant, habitu militari supercripto absque alicuius censuræ vel pœnæ Ecclesiasticæ incurfu licitè uti valeant: & nihilominus tam beneficia suæ Militiæ regularia retineant, quàm etiam pensiones super Ecclesiarum & beneficiorum prædictorum etiam secularium fructibus, seu bona, vel fructus præfatos sibi pro tempore reseruatos percipiant.

Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon consuetudinibus etiam longissimo & immemorabili tempore obseruatis, quæ abusus & corruptelæ potius censendæ sunt: priuilegiis quoque, indultis & litteris Apostolicis quorumcumque tenorum existant, quæ omnia nolumus cuiquam aduersus præmissa in aliquo suffragari.

Mandamus verò vniuersis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis & aliis Prelatis, ac locorum ordinarijs, ut in suis quisque Ecclesiis, Ciuitatibus, & Dioccesibus curent præsentem litteras, earumque exempla publicari & inuiolatè obseruari. Et ne quis præsentium litterarum ignorantia se valeat excusare, iubemus illas ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran. & Principis Apostolorum de Vibe, & in acie Campi Floræ, & in Cancellaria Apostolica affigi & publicari, earumque exempla imbi affixa relinqui, & deinde in eadem Cancellaria Apostolica in libro Quinterno appellato, inter ceteras constitutiones perpetuas describi & registrari. Decernentes publicationem in Basilicis præfatis & in acie Campi Floræ faciendam, post lapsum temporis superius præfixi vnumquemque arctare & afficere, perinde ac si ipsæ præsentem litteræ singulis personis præfatis personaliter intimatæ fuissent: Volu-

mus quoque earundem præsentium tranſumptis, etiam imprefſis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę obſignatis, plenam & indubitatam fidem in iudicio & extra adhiberi, quæ ipſiſ originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, mandatorum, priuationis, decretorum, reſervationis, ſtatuti, voluntatum, permiſſionis, & iuſſionis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Milleſimo quingentefimo octuageſimo octauo, quinto Idus Ianuarij, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

E. Card. Prodat.

Anno à Natuitate Domini, Milleſimo quingentefimo octuageſimo nono, Indictione ſecunda, Die vero decima octaua Menſis Ianuarij, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Quarto: Retroſcripta litteræ Apoſtolica affixæ & publicata fuerunt in valuis Baſilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Sancti Petri Principis Apoſtolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apoſtolice, & acie Campi Floræ, vt moris eſt per nos Hieronymum Lutium & Baptiſtam Io. Bagm Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſ.

Alex. Parabiachus Mag. Curſ.

Ex Proteris.

D. P. h. m.